

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské výchovy

SYLVA HEULEROVÁ

III. ročník, kombinované studium

Studijní obor: Sociální pedagogika

Výchovný a zážitkový pobyt pro klienty OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí

Bakalářský projekt

Vedoucí práce: Mgr. Milena Öbrink Hobzová

Olomouc 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt vypracovala samostatně, s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Ústí nad Orlicí 10. 6. 2012

.....

Vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Mgr. Mileně Öbrink Hobzové za trpělivost, odborné vedení a poskytované rady při zpracovávání bakalářského projektu.

Dále chci poděkovat především své rodině za podporu a pomoc, kterou mi poskytli, abych mohla tento bakalářský projekt napsat.

Obsah

ÚVOD.....	7
1 OSPOD A JEHO MÍSTO RÁMCI MĚÚ	9
1.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE CHARAKTERIZUJÍCÍ OSPOD	9
1.2 ODBOR SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	9
1.2.1 <i>Orgán sociálně-právní ochrany dětí.....</i>	<i>11</i>
1.3 KONKRÉTNÍ AKTIVITY ODDĚLENÍ OSPOD.....	12
1.3.1 <i>Opatrovnice</i>	<i>12</i>
1.3.2 <i>Kurátor pro mládež.....</i>	<i>13</i>
1.3.3 <i>Pracovník náhradní rodinné péče.....</i>	<i>13</i>
1.4 FINANCOVÁNÍ OSPOD	13
1.5 PROSTORY OSPOD MĚÚ ÚSTÍ NAD ORLICÍ.....	14
1.6 SPOLUPRÁCE MEZI PRACOVNÍKY OSPOD.....	14
1.7 ZAKOTVENÍ ORGANIZACE V OBCI.....	14
1.7.1 <i>Informace o spádové oblasti OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí.....</i>	<i>14</i>
1.7.2 <i>Struktura obyvatel ve spádové oblasti</i>	<i>15</i>
1.7.3 <i>Zařízení zaměřující se na volný čas obyvatel v ORP.....</i>	<i>15</i>
1.8 ANALÝZA POTŘEB OSPOD - SWOT ANALÝZA.....	18
2 PRŮZKUM ZÁJMU O POBYTOVÝ TÁBOR PRO DĚTI	26
2.1 CÍL PRŮZKUMU	26
2.2 METODA PRŮZKUMU.....	26
2.3 CHARAKTERISTIKA RESPONDENTŮ	26
2.4 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ Z ODDĚLENÍ OSPOD NA MĚÚ ÚSTÍ NAD ORLICÍ	26
2.5 ZÁVĚR PRŮZKUMU	27
3 VÝCHOVNÝ A ZÁŽITKOVÝ POBYT PRO KLIENTY OSPOD MĚÚ ÚSTÍ NAD ORLICÍ.....	28
3.1 CÍL PROJEKTU	28
3.2 ZDŮVODNĚNÍ PROJEKTU	28
3.3 MÍSTO KONÁNÍ AKCE	30
3.4 UBYTOVÁNÍ.....	30

3.5 STRAVOVÁNÍ	30
3.6 CÍLOVÁ SKUPINA	31
3.6.1 Cílová skupina z hlediska věku a pohlaví	31
3.6.2 Cílová skupina z hlediska stupně výchovných obtíží	31
3.6.3 Cílová skupina z hlediska úrovně sociálních dovedností.....	32
3.7 BEZPEČNOST NA AKCI.....	32
3.8 PROPAGACE A ORGANIZACE	33
3.9 HODNOTA A EFEKTIVNOST PROJEKTU	33
3.10 REALIZACE PROJEKTU.....	33
3.11 MATERIÁLNÍ A FINANČNÍ PROSTŘEDKY	34
3.11.1 Finanční rozpočet	34
3.11.2 Materiál a pomůcky potřebné na tábor	35
3.12 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ	35
3.13 ZHODNOCENÍ AKCE.....	36
3.13.1 Hra na zhodnocení akce	36
4 ČASOVĚ-TEMATICKÝ PLÁN TÁBORA	38
4.1 PRVNÍ DEN	38
4.1.1 Seznamovací hry	39
4.1.2 Stanování pravidel na akci	40
4.1.3 Večerní komunita	40
4.2 DRUHÝ DEN	44
4.2.1 Rozcvička	44
4.2.2 Batikování triček.....	45
4.2.3 Turnaj ve stolním tenise.....	45
4.2.4 Hra - stopovaná	46
4.2.5 Odpoledne v lesním lanovém centru.....	47
4.2.6 Opékání buřtů	48
4.2.7 Večerní komunita	48
4.2.8 Hry na „mokrý program“	51
4.3 TŘETÍ DEN.....	54
4.3.1 Rozcvička	54
4.3.2 Toulavcovy maštale – průzkum skalního města.....	54
4.3.3 Večerní komunita	59

4.3.4 Noční hra	60
4.4 ČTVRTÝ DEN	61
4.4.1 Úklid areálu	61
4.4.2 Ulička důvěry	62
4.4.3 Pád důvěry	62
4.4.4 Předávání diplomů	63
4.4.5 Ukončení a zhodnocení akce - odjezd	63
ZÁVĚR	64
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	65
SEZNAM TABULEK	70
SEZNAM PŘÍLOH	71

Úvod

Děti jsou nejvýznamnější částí naší budoucnosti a je v nich ukryto, jaký bude náš svět. Vyrůstají v různých typech prostředí, za odlišných podmínek a rozdílným přístupem. Přesto jistý základ by měl být stejný a to je ten, že by ke každému dítěti měl vychovatel přistupovat s láskou a snažit se vést ho tím nejlepším způsobem, jakého je schopen.

Bakalářský projekt je zaměřený na rozšíření aktivit Orgánu sociálně-právní ochrany dětí Městského úřadu Ústí nad Orlicí. Navrhujeme čtyřdenní táborový výchovně-rekreační pobyt pro děti. Cílem projektu je seznámit čtenáře s podstatnými informacemi o pořádání tohoto typu tábora, a to jak z oblasti organizace, tak i samotné realizace. Protože se jedná o pobyt pro děti s výchovnými obtížemi, je program akce zaměřen na hry s výchovným působením. Cílovou skupinou tohoto projektu jsou nezletilí, kteří jsou klienty opatrovnice nebo kurátora pro mládež. Naším přáním je, aby se tento pilotní projekt osvědčil a stal každoroční tradicí.

Celý bakalářský projekt je rozdělen do čtyř částí, jednotlivé části se dále dělí do několika podkapitol.

První část tohoto projektu se zabývá charakteristikou oddělení sociálně právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) a jejím představením. Tato část práce nám podá informace o zakotvení OSPOD v rámci MěÚ Ústí nad Orlicí, popis personálních pozic na oddělení a s tím jejich náplně práce, financování a prostory oddělení. Je zde i podkapitola o tom, jak probíhá spolupráce mezi pracovníky na OSPOD. Dozvíme se zde informace o spádové oblasti, ve které oddělení působí, a následně se seznámíme s organizacemi, které se zaměřují na volný čas lidí ve spádové oblasti oddělení. V závěru si představíme SWOT analýzu OSPOD, kde se zaměříme na jeho silné a slabé stránky a následně i na příležitosti a hrozby.

Druhá část projektu se věnuje průzkumu zájmu o tento typ tábora. Je zde charakterizován cíl průzkumu, metoda průzkumu, charakteristika respondentů i výsledky celého dotazníkového šetření.

Třetí část této práce je věnována návrhu projektu a jeho organizačním otázkám. Tento projekt se bude realizovat jako výchovný a zážitkový pobyt pro klienty OSPOD. Nastíníme si tedy cíl projektu, tento plán si také zdůvodníme. Seznámíme se s místem konání akce, s informacemi k ubytování a stravování. Definujeme si cílovou skupinu, podáme

informace o bezpečnosti na akci, seznámíme se s propagací a organizací, materiálními a finančními prostředky. Představíme si také personální zajištění a podkapitolu věnujeme zhodnocení akce.

Čtvrtá a zároveň poslední část této práce je věnována nástinu popisu jednotlivých dní pobytové akce. Věnujeme se zde rozepsání aktivit, které definujeme z hlediska cíle činnosti, náročnosti na potřebný materiál a na přibližný čas, průběh činnosti popíšeme.

1 OSPOD¹ a jeho místo rámci MěÚ²

V této kapitole shrneme všechny údaje o orgánu sociálně-právní ochrany dětí a jeho pracovnících. Sumarizujeme zde také zařízení a organizace, které se zaměřují na volný čas v našem okrese. Závěrem této kapitoly je SWOT analýza instituce.

1.1 Základní informace charakterizující OSPOD

Orgán sociálně-právní ochrany dětí je součástí městského úřadu, proto si stručně tento úřad charakterizujeme.

Instituce je reprezentována starostou, místostarosty, tajemníkem a pracovníky, kteří pracují v příslušných odborech a odděleních úřadu.

V odvětví samostatné kompetence vykonávají úředníci cíle uložené zastupitelstvem a radou města. Také pomáhají výborům zastupitelstva města a komisím rady města. Jsou to například nezbytné administrativní práce nebo zpracování konkrétních podkladů. v přenesené působnosti úřad provádí státní správu v těch záležitostech, které má projednávat a rozhodovat výlučně zákonem.

V okruhu přenesené působnosti úřad provádí státní správu v záležitostech, jejichž projednávání a rozhodování mu je uloženo přímo zákonem.

Městský úřad také rozhoduje o poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.³ Úplnou organizační strukturu Městského úřadu Ústí nad Orlicí najdeme v příloze č. 1.

1.2 Odbor sociálních služeb

Patří pod MěÚ Ústí nad Orlicí, kde je jedním z dvanácti odborů. Stručně si ho zde charakterizujeme a definujeme si jeho úkoly. Jedná se o úvodní informace, kterými se přiblížíme k samotnému oddělení OSPOD.

¹ Orgán sociálně-právní ochrany dětí

² Městský úřad

³ Srov. ÚSTÍ NAD ORLICÍ. *Městský úřad* [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.ustinadorlici.cz/urad>> .

V oblasti samostatné působnosti:

Bytová politika

V rámci bytové politiky hospodaří sociální odbor se všemi byty, které vlastní město. Vede také přehled uchazečů o byty a následně uchazeče do bytů umísťuje.

Komunitní plánování

Pracovník odboru sociálních služeb řídí a vede celý postup komunitního plánování v oblasti sociálních služeb.

Výkon funkce veřejného opatrovníka

V rámci této činnosti pracovník zastupuje občany, které soud zbavil nebo omezil ve výkonu právních činností. Dále se o ně stará v rámci hranic, které jsou potřeba, aby klient zvládal běžný životní režim.

Výkon práv a povinností vyplývajících ze zřizovatelské funkce příspěvkovým organizacím

„Zabezpečuje výkon práv a povinností pro Domov důchodců v Ústí nad Orlicí, Centrum sociální péče města Ústí nad Orlicí, Stacionář Ústí nad Orlicí.“⁴

Terénní práce ve vyloučených lokalitách

Na odboru sociálních služeb pracuje terénní pracovník pro práci ve vyloučených lokalitách. Jedná se o činnost s rodinami a jejich dětmi, se kterými je pracovník v úzkém kontaktu tak, aby vznikly pozitivní vztahy potřebné pro tuto práci.

Pohřby

Pověření pracovníci odboru sociálních služeb obstarávají pohřeb občanům, jež zemřou na katastru města a kterým nebyl ve lhůtě stanovené zákonem nikým zajištěn pohřeb.⁵

V oblasti přenesené působnosti:

- zplnomocnění pracovníci realizují sociální šetření a dohledy,
- zajišťují úlohu kolizního opatrovníka a kurátora pro mládež,

⁴ Srov. ÚSTÍ NAD ORLICÍ. Městský úřad [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.ustinadorlici.cz/urad/kontakty/?o=skupina-kontaktu-6>> .

⁵ Srov. ÚSTÍ NAD ORLICÍ. Městský úřad [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.ustinadorlici.cz/urad/kontakty/?o=skupina-kontaktu-6>> .

- provádí jednání ohledně náhradní rodinné péče (pěstounská péče, osvojení),
- vykonávají aktivity protidrogového koordinátora, sociálního kurátora a koordinátora péče o menšiny.⁶

1.2.1 Orgán sociálně-právní ochrany dětí

OSPOD jsou součástí sociálních odborů – městských úřadů obcí s rozšířenou působností. *„Obecní úřady obcí s rozšířenou působností (tzv. obcí III. stupně) jsou mezičlánkem přenesené působnosti státní správy mezi krajskými úřady a obecními úřady. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mají oproti ostatním obecním úřadům některé oblasti působnosti navíc, a to nejen pro svůj vlastní, základní správní obvod, ale zpravidla i pro další obce v okolí.“*⁷

Na MěÚ v Ústí nad Orlicí je od roku 2012 tato služba zřízena v rámci samostatného oddělení. Pracují zde opatrovnice, kurátoři pro mládež a pracovníci pro výkon náhradní rodinné péče. Nadřízenými úřady, na kterých je jakýmkoliv způsobem také vykonávána agenda sociálně-právní ochrany dětí, jsou též krajské úřady, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Úřad pro mezinárodně-právní ochranu dětí.⁸

Právní zakotvení

Orgány zabývající se péčí o děti se řídí legislativou České republiky. Nejdůležitějšími zákony této oblasti jsou:

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině,

zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí,

zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách,

zákon č. 109/2002 Sb., o ústavní a ochranné výchově ve školských zařízeních,

zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže,

zákon č. 140/1961 Sb. trestní zákon,

⁶ Srov. Tamtéž.

⁷ WIKIPADIA. *Obec s rozšířenou působností* [online]. [cit. 2012-06-10]. Dostupné z http://cs.wikipedia.org/wiki/Obec_s_roz%C5%A1%C3%AD%C5%99enou_p%C5%AFsobnost%C3%AD

⁸ Informace získané na základě rozhovoru s vedoucím oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí, p. Bc. Petrem Čadou, DiS, dne 2.3.2012 v Ústí nad Orlicí.

zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád).

Dále se také oddělení řídí metodikou kraje, konkrétně Pardubického kraje, který je nadřízeným úřadem pro tento OSPOD. Pracovníci důležité dokumenty dostávají formou emailové pošty, vždy přes vedoucího oddělení.⁹

1.3 Konkrétní aktivity oddělení OSPOD

Oddělení poskytuje pod záštitou státu pomoc rodinám s dětmi, které z objektivních či subjektivních důvodů nezvládají svou situaci (sociálně-patologické jevy v rodině, špatné sociální podmínky, trestná činnost rodičů či dětí apod.), popř. by mělo být nezávislou osobou dohlédnuto na to, aby rodiče řešili rodinnou situaci ve prospěch dítěte (rozvody a rozchody rodičů). Oddělení péče o dítě v Ústí nad Orlicí nabízí stejné služby jako kterýkoliv OSPOD v ČR, protože je mu tato činnost uložena zákonem. Na tomto útvaru na MěÚ Ústí nad Orlicí pracují 4 opatrovnice, 1 kurátor pro mládež a na 0,5 úvazku pracovník pro výkon náhradní rodinné péče.¹⁰

1.3.1 Opatrovnice

Činnost OSPOD spočívá ve výkonu práce sociálních pracovníků, kteří jsou pověřeni tajemníka MěÚ a usnesením soudu ustanoveni jako kolizní opatrovníci zastupující nezletilé děti u všech jednání okresních a krajských soudů. Kolizní opatrovník je účastníkem řízení a zastupuje nezletilé děti tak, aby nedocházelo v případě kolize v rodině poškození jejich zájmů.

Opatrovníci jsou oprávněni provádět šetření a navštěvovat nezletilé děti v místě bydliště, ve škole a ve všech zařízeních, kde se dítě právě zdržuje. Provádí šetření i v případě hlášení jakéhokoliv poškození zájmu dítěte ze strany rodičů, širší rodiny a okolí.

Na oddělení OSPOD je možné konzultovat problémy týkající se nezletilce, či žádat radu k řešení otázek úpravy rodičovské zodpovědnosti v rodině. Pokud v manželství došlo ke krizi a nejsou plněny z kterékoliv strany povinnosti ve vztahu k dětem, lze

⁹ Informace získané na základě rozhovoru s vedoucím oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí, p. Bc. Petrem Čadou, DiS, dne 2.3.2012 v Ústí nad Orlicí.

¹⁰ Informace získané na základě rozhovoru s vedoucím oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí, p. Bc. Petrem Čadou, DiS, dne 2.3.2012 v Ústí nad Orlicí.

prostřednictvím OSPOD podat na okresní soud podnět k zahájení soudního řízení, který práva a povinnosti upraví.

Prostřednictvím OSPOD lze podávat tyto podněty:

- Úprava rodičovské zodpovědnosti k nezletilým dětem za trvání manželství,
- úprava rodičovské zodpovědnosti k nezletilým dětem na dobu po rozvodu manželství,
- stanovení výživného,
- zvýšení výživného pro nezletilé děti,
- úprava styku nezletilého dítěte s rodičem, se kterým nežije ve společné domácnosti,
- žaloba o určení otcovství,
- změna výchovy nezletilého dítěte,
- svěření dítěte do péče prarodičů.¹¹

1.3.2 Kurátor pro mládež

Kurátor se zabývá prací s nezletilými dětmi do 15 let, které se dopustily činu jinak trestného, a také mladistvými, u nichž bylo zahájeno trestní stíhání nebo kteří se dopustily přestupku, dále dětmi a mladistvými s poruchami chování, dětmi týranými a zneužívanými. Svoji činnost vykonává nejčastěji na základě upozornění nebo výzvy policie, soudu, školy a samozřejmě také osobní návštěvy rodičů.¹²

1.3.3 Pracovník náhradní rodinné péče

V prvním stupni řízení spolupracuje s žadatelem – především se jedná o předávání informací a zprostředkování dalšího kontaktu s příslušným krajským úřadem.¹³

1.4 Financování OSPOD

Finance na výkon OSPOD jsou zasílány odděleně od ostatních peněz na výkon státní správy. Peníze jsou zasílány čtvrtletně po pravidelných (čtyřech) částkách. Jde o dotaci poskytovanou ze státního rozpočtu obcím s rozšířenou působností a hlavnímu městu Praha.

¹¹ Informace získané na základě rozhovoru s vedoucím oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí, p. Bc. Petrem Čadou, DiS, dne 2.3.2012 v Ústí nad Orlicí.

¹² Srov. Tamtéž.

¹³ Srov. Tamtéž.

Finanční vypořádání se realizuje s Ministerstvem financí, ale peníze jsou získány prostřednictvím nadřízeného krajského úřadu, pro MěÚ Ústí nad Orlicí je to KÚ Pardubice. Jedná se o dotaci účelovou, neinvestiční, která je určena ke krytí výdajů vzniklých v souvislosti s výkonem činností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Vyúčtování se řídí podle metodiky pro poskytování dotací ze státního rozpočtu obcím s rozšířenou působností a hl. m. Prahy na výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí.¹⁴

1.5 Prostory OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí

Oddělení péče o dítě sídlí na odboru sociálních služeb MěÚ Ústí nad Orlicí. Na tomto odboru má samostatné patro, kde jsou čtyři kanceláře pro pracovníky OSPOD, zasedací místnost, hovorna, kuchyňka a sociální zařízení.¹⁵

1.6 Spolupráce mezi pracovníky OSPOD

Pracovníci se každé pondělí ráno schází na pracovní schůzce v zasedací místnosti. Během tohoto setkání projednají složitější případy a s kolegy se domluví na případném postupu. Součástí tohoto setkání je také sdělení si plánu práce na nadcházející týden, především zprávy o tom, kdo se bude pohybovat mimo oddělení, popř. informování o služebních cestách. Ke služebním cestám využívají pracovníci služební auto, nebo hromadných dopravních prostředků.¹⁶

1.7 Zakotvení organizace v obci

V této kapitole definujeme území, ve kterém oddělení péče o dítě působí, především z pohledu volného času. Konkrétně tedy hlavně zařízení, které zde v této oblasti působí.

1.7.1 Informace o spádové oblasti OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí

Ústí nad Orlicí leží ve východních Čechách, v kraji Pardubickém, v údolí soutoku řek Tiché Orlice a Třebovky v podhůří Orlických hor. Město Ústí nad Orlicí má 8 částí: Ústí nad Orlicí, Černovír, Dolní Houžovec, Horní Houžovec, Hylváty, Kerhartice, Knapovec a Oldřichovice. OSPOD spravuje navíc i tyto obce: Brandýs nad Orlicí, České Libchavy,

¹⁴ Informace získané na základě rozhovoru s vedoucí odboru sociálních služeb MěÚ Ústí nad Orlicí, pí. Bc. Ivou Nečekalovou dne 2.3.2012 v Ústí nad Orlicí.

¹⁵ Srov. Tamtéž.

¹⁶ Srov. Tamtéž.

Dlouhá Třebová, Dolní Dobrouč, Hnátnice, Hrádek, Jehnědí, Libchavy, Orlické Podhůří, Řetová, Řetůvka, Sopotnice, Sudislav nad Orlicí, Velká Skrovnice a Voděradý, což je jako celek nazýváno regionem Orlickoústecka.

Orlickoústecko patří k regionům s nejvyšší úrovní vzdělanosti v kraji. Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 zde činil podíl osob s ukončeným středoškolským a vysokoškolským vzděláním mezi obyvateli patnáctiletými a staršími 38,3 %, což byl druhý nejvyšší podíl po Pardubicku.¹⁷

1.7.2 Struktura obyvatel ve spádové oblasti

Podle údajů ČSÚ žilo ke dni 31. 12. 2010 v Ústí nad Orlicí 14 565 obyvatel, toho 7 093 mužů a 7 472 žen. Počet obyvatel od roku 2008 mírně klesl. V celém správním obvodu Ústí nad Orlicí žilo ke dni 31. 12. 2010 26 578 obyvatel.¹⁸

Níže uvádíme tabulku věkové struktury obyvatelstva v Ústí nad Orlicí ke dne 31. 12. 2008.¹⁹

Tabulka č. 1: Přehledová tabulka rozvrstvení obyvatelstva v Ústí nad Orlicí dle věku

Věk	Stav k 31.12. 2008
0 - 14 let	2 075
15 - 64 let	10 223
65 a více	2 369
CELKEM	14 667

1.7.3 Zařízení zaměřující se na volný čas obyvatel v ORP²⁰

V úvodu této kapitoly si definujeme pojem volného času. Vymezení této oblasti je vhodné s ohledem na zaměření bakalářské práce. Ta se ve své podstatě zabývá volným

¹⁷ Srov. KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ V PARDUBICÍCH. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <http://www.pardubice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_spravniho_obvodu_usti_nad_orlici> .

¹⁸ Srov. KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ V PARDUBICÍCH. *Charakteristika správního obvodu Ústí nad Orlicí*. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <http://www.pardubice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/spravni_obvod_usti_nad_orlici> .

¹⁹ Srov. ÚSTÍ NAD ORLICÍ. *Sociodemografická analýza města Ústí nad Orlicí a okolí*. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.ustinadorlici.cz/?o=dokument-49>> .

²⁰ ORP je obec s rozšířenou působností; spádová oblast města Ústí nad Orlicí čítá 15 obcí + 1 (tzn. Ústí nad Orlicí)

časem mládeže s problematickým chováním. Dále z této kapitoly vyplývá, že se v ORP nedostatečně nachází zařízení, která by se na tyto děti zaměřovala.

Volný čas je doba, kdy nepracujeme (ani do práce necestujeme), kdy neuspokojujeme základní biofyzilogické potřeby, nestaráme se o rodinu, domácnost či děti.²¹ Je to doba nezávislá na povinnostech, kdy jsme svobodní a můžeme si volit, co budeme dělat.

▪ ***Dům pokojného stáří sv. Kryštofa a Denní stacionář při Domě pokojného stáří sv. Kryštofa***

Jedná se o zařízení, které se zaměřuje na seniory a osoby se zdravotním postižením. Poskytuje jim za úplaty ubytování s plným zaopatřením. Pořádají se zde různé společenské akce pro výše zmíněnou cílovou skupinu občanů.²²

▪ ***Stacionář Ústí nad Orlicí***

Zařízení zaměřující se na osoby s mentálním postižením a cílovou skupinou z hlediska věku jsou lidé od 3 do 64 let. Uchazeči o užívání služeb stacionáře musí být z okresu Ústí nad Orlicí. Těmto lidem poskytuje služby buď v tzv. týdenním pobytu, nebo v jednotlivé dny.²³

V rámci pobytu v zařízení poskytuje služby jako je např. „*stravování, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, sociálně terapeutická činnost aj.*“.²⁴

▪ ***Senior klub města Ústí nad Orlicí***

Organizace nabízející volnočasové akce pro seniory z Ústí nad Orlicí a okolí. Posláním je podpora starších lidí, osob v obtížné životní situaci a popř. lidí osamocených. Klub by jim měl pomoci s organizací volného času, zprostředkovat navazování nových kontaktů a více se začlenit do společnosti. Senior klub města Ústí nad Orlicí pořádá různé kulturní akce, výlety, zájezdy a také besedy na určitá témata.²⁵

²¹ Srov. HÁJEK, B. – HOFBAUER, B. – PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času*, s. 10.

²² Srov. OBLASTNÍ CHARITA ÚSTÍ NAD ORLICÍ. *Dům pokojného stáří sv. Kryštofa* [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://uo.charita.cz/sluzby/dum-pokojneho-stari-sv-krystofa/>> .

²³ Srov. *Stacionář Ústí nad Orlicí*. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.stacionar-uo.cz/>> .

²⁴ *Stacionář Ústí nad Orlicí*. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.stacionar-uo.cz/>> .

²⁵ Srov. KATALOG SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB. Senior klub města Ústí nad Orlicí [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.socialnisluzby-uo.cz/organizace/senior-klub-mesta-usti-nad-orlici/>> .

▪ **Centrum pro seniory**

Toto zařízení je zřizováno oblastním spolkem ČČK Ústí nad Orlicí. Pořádá volnočasové akce pro seniory z Ústí nad Orlicí a okolí. Těmi jsou např. výstavy, tématické besedy, manuální činnosti, výlety aj. V rámci centra je k dispozici také kavárnička, „seniorinternet“, masáže, shiatsu a snoezelen.²⁶

▪ **Mateřské centrum Medvídek**

Je zaměřeno především na rodiče na mateřské dovolené a jejich děti. Sídli v Ústí nad Orlicí a nabízí využití volného času pro děti i rodiče, prostor pro navázání nových vztahů (prevence izolace žen na mateřské dovolené). V rámci své činnosti nabízí program pro děti od miminka až po předškolní děti. V nabídce centra jsou aktivity jako povídání na různá témata, kurzy, výlety i činnosti v herně.²⁷

▪ **Rodinné centrum Srdíčko Ústí nad Orlicí**

RC Srdíčko sídlí v Ústí nad Orlicí. Cílovou skupinou jsou celé rodiny i v období, kdy už jeden z rodičů není na rodičovské dovolené. Uskutečňují se zde aktivity jako jsou herny, výtvarné dílny či angličtina pro dospělé. V rámci rodinného centra funguje i klub Exit, který je určen mládeži a v jehož činnosti se objevují besedy či turnaje ve stolních hrách.²⁸

▪ **Rodinné centrum Hrošík**

Zařízení sídlí v Brandýse nad Orlicí. Je zaměřeno na volný čas rodin s dětmi. Pro děti nabízí širokou nabídku služeb od aktivit v herně přes cvičení a výlety až ke vzdělávání. Pro miminka je v nabídce cvičení s rodiči nebo dnes tak oblíbené masáže kojenců.²⁹

▪ **Mateřské centrum U Krtečka**

Mateřské centrum nabízí rodičům na rodičovské dovolené prostor fyzický, dále také možnost zprostředkovat nové kontakty. Tyto styky pomáhají předcházet izolovanosti žen na rodičovské dovolené. MC U Krtečka sídlí v Dolní Dobrouči.³⁰

²⁶ Srov. Český červený kříž Ústí nad Orlicí. Vzdělávací, relaxační a volnočasové centrum [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.cckuo.cz/centrum.htm>> .

²⁷ Srov. Mateřské centrum Medvídek. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.medvidekuo.cz/>> .

²⁸ Srov. Rodinné centrum Srdíčko. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.rcsrdicko.estranky.cz/>> .

²⁹ Srov. Rodinné centrum Hrošík. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://hrosik.huu.cz/>> .

³⁰ Srov. Mateřské centrum U krtečka Dolní Dobrouč. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://ukrtecka.huu.cz/>> .

▪ ***Dům dětí a mládeže***

Tato organizace nabízí pestrou nabídku aktivit pro atraktivní a kvalitní naplnění volného času. Jedná se především o kroužky sportovní, jazykové, přírodovědné, umělecké, řemeslné, také technické a hry. Centrum sídlí v Ústí nad Orlicí.³¹

▪ ***Tepvos Ústí nad Orlicí***

Tepvos spravuje rekreační služby a střediska města Ústí nad Orlicí. Nabízí využití volného času pro nejširší skupinu obyvatel, např. krytý bazén, plavecká škola, aquapark, Centrum Rio (spinning, K2-hiking, fitbox), solárium, masáže, sauna, rekreační chata na Dolní Moravě, zimní stadion apod.³²

▪ ***Městská knihovna Ústí nad Orlicí***

Poskytuje výpůjčky knih v rámci oddělení pro dospělé a pro děti, internet a také meziknihovní výpůjční službu.³³

1.8 Analýza potřeb OSPOD - SWOT analýza

Tabulka č. 1: SWOT analýza oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí

Silné stránky	Slabé stránky
▪ Zkušenosti stávajících pracovníků, ▪ vyhovující vybavení a zázemí, ▪ vyhovující prostory kanceláří, ▪ další vhodné prostory - hovorňa a zasedací místnost, ▪ k dispozici automobil pro OSPOD, ▪ pracovníci se průběžně vzdělávají, ▪ dobré vztahy mezi pracovníky,	▪ Nedostatek zkušeností nových pracovníků, ▪ nedostatek praxe nových pracovníků, ▪ nedostatek zkušeností nového vedoucího s vedením oddělení, ▪ pevná pracovní doba, ▪ uzamykatelný nábytek – ochrana osobních údajů, ▪ navigace GPS do aut.

³¹ Srov. *Dům dětí a mládeže v Ústí nad Orlicí*. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.ddm-usti.cz/>> .

³² Srov. *Rekreační služby Ústí nad Orlicí*. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://bazenusti.cz/>> .

³³ Srov. *Městská knihovna Ústí nad Orlicí*. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.knihovna-uo.cz/>> .

▪ od roku 2012 nová organizační struktura úřadu – vznik oddělení, ▪ podpora metodikou příslušného krajského úřadu, ▪ od počátku roku 2012 navýšení počtu pracovníků OSPOD – lepší zastupitelnost pracovníků OSPOD, ▪ spolupráce s jinými odbory MěÚ ÚO, ▪ týdenní porady se zaměřením na konzultace konkrétních kasuistik, ▪ zavedené dobré vztahy s PČR, Městskou policií, dětskými lékaři a okresní nemocnicí (především tedy dětské oddělení a porodnice).	
Příležitosti	Ohrožení
▪ Politická podpora – v rámci města, ▪ ujednacení přenášek na základních školách – primární prevence, ▪ letní výchovně-rekreační tábory, ▪ sjednocení pracovních aktivit pracovníků v úřední dny – přítomnost na pracovišti, ▪ zajištění informovanosti klientů o nepřítomnosti pracovníka – sjednocení, ▪ uvedení vzorů návrhů k soudu na webových stránkách města, ▪ vytvoření nových formulářů pro žadatele NRP,	▪ Nedostatečná kapacita organizací – sanace rodiny, ▪ nároky spojené s platností nové legislativy, ▪ navýšení klientely v souvislosti s finančním propadem, ▪ ztráta politické podpory, ▪ zavedení nového počítačového systému, ▪ koordinace navýšení činností a počtu pracovníků.

▪ sjednocení týmu pracovníků OSPOD, ▪ vzdělávání pracovníků – např. nové komunikační techniky, ▪ obnovení Komise rady města OSPOD, ▪ zavedení nového počítačového systému, ▪ spolupráce s terénními pracovníky odboru, ▪ spolupráce s neziskovými organizacemi, ▪ užší spolupráce se školami a učiteli, ▪ příklady dobré praxe jiných úřadů, ▪ založení knihovny odborných publikací, ▪ ve spolupráci s PČR zpravidelnit kontroly zneužívání alkoholu nezletilou mládeží, ▪ zavedení intervizí a supervizí pro pracovníky OSPOD, ▪ navázání spolupráce s psychologem – terapeutem pro konzultace pracovníků OSPOD.	
---	--

Komentář ke SWOT analýze

V následujících odstavcích se budeme věnovat užšímu rozboru jednotlivých bodů SWOT analýzy.

Silné stránky jsou tím, na čem mohou pracovníci stavět dobré jméno oddělení OSPOD.

K prvnímu bodu SWOT uvádíme skutečnost, že polovina týmu má praxi v problematice OSPOD delší než 10 let, což nepopíratelně zvyšuje kvalitu OSPOD.

Co se týká vybavení a zázemí, tak pro potřeby oddělení jsou kanceláře dostatečně vybaveny nábytkem i technikou; je v možnostech pracovníků si přizpůsobit zařízení a uzpůsobení kanceláře svým představám, aby se zde cítili dobře oni i klienti.

Kanceláře nabízejí možnost, aby jednu kancelář sdíleli max. dva pracovníci; je dobře, že úřad nepreferuje tzv. open space, což je prostor zcela nevhodný pro sociální práci.

Hovorna je novinkou od roku 2012 a bude využívána v obtížných, citlivých a nestandardních rozhovorech s klienty.

Oddělení disponuje osobním automobilem vázaným na výkon OSPOD, což usnadňuje výkon agend.

Pracovníci si průběžně doplňují vzdělání – 3 ze 6 pracovníků studují obory vázané na sociální práci; všichni se vzdělávají v rámci školení, která absolvují.

Vztahy mezi pracovníky jsou dobré, polovina týmu spolupracuje navzájem dlouhodobě.

K nové organizační struktuře úřadu na vysvětlenou uvádím, že OSPOD od roku 2012 vzniklo jako samostatné oddělení, sociální odbor jako takový byl zrušen.

S místně příslušným krajským úřadem OSPOD úzce spolupracuje, účastní se školení a pracovních skupin pořádaných krajským úřadem.

Navýšený počet na 6 pracovníků (5,5 úvazku sociálních agend) odpovídá potřebám spádové oblasti OSPOD a předpokládaným změnám v souvislosti s novými právními předpisy (zákon o sociálně-právní ochraně dětí a zákon o rodině). Vyšší počet pracovníků na oddělení nabízí větší zastupitelnost v případě absence (krátkodobá – služební pochůzka/cesta/lékař/přestávka apod, dlouhodobá – nemoc/dovolená) pracovníka na pracovišti, čímž se zvyšuje pravděpodobnost, že požadavek klienta může být vyřízen bez větších prodlev.

Spolupráce s jinými odbory je odvozena od historického propojení celého městského úřadu. Spolupráce je tedy dobrá, kolegové z jiných odborů jsou ochotni pomoci a poradit ve větší šíři problematiky než je jen sociální oblast.

Spolupráce s jinými institucemi (školy, PČR, městská policie, lékaři, výchovná zařízení, neziskové organizace) – i zde je spolupráce dobrá a nutná; úroveň spolupráce vychází z osobních kontaktů a zkušeností pracovníků.

Slabé stránky jsou nebezpečná místa pro OSPOD a pro služby, které nabízejí.

Nedostatek zkušeností a praxe nových pracovníků znamená, že polovina stávajícího týmu nastoupila na oddělení s jeho vznikem a nikdy se v sociální práci cíleně na rodinu

a děti nerealizovala. Motivace pracovníků k nastoupení na OSPOD mohou být různé a někde bude potřeba osobní zájem pracovníka na dané agendě podpořit.

Nedostatek zkušeností nového vedoucího s vedením oddělení vystihuje to, že vedoucí oddělení vedl např. pracovní skupinu komunitního plánování, případně jiné pracovní skupiny, ale nemá zkušenost s postavením nadřízené funkce vůči kolegům a zároveň nemá zkušenost s odpovědností za danou funkci.

Pevná pracovní doba je pro výkon sociálních agend OSPOD zcela nevhodná, neboť neodpovídá požadavkům práce (sociální šetření v rodinách ve večerních hodinách apod.).

Uzamykatelný nábytek pro ochranu osobních údajů klientů chybí. Ne všechny kanceláře oddělení mají uzamykatelný nábytek, který je nutné mít k zajištění ochrany osobních údajů klientů.

Navigace GPS do aut na dlouhé služební cesty chybí.

Příležitosti mají pozitivní náboj a jsou stejně jako silné stránky nadějí pro lepší budoucnost OSPOD a služby, které poskytuje.

Na základě vzniku oddělení OSPOD lze usuzovat, že politici představitelé města podporují výkon agend OSPOD, neboť této problematice přisuzují důležitost a potřebu postarat se o všechny občany.

V současné době jsou na základních školách ojediněle realizovány přednášky spojené s věkovou hranicí dětí 15 let (tzn. především změna v trestní odpovědnosti). Přednáškám však chybí koncept a jednotnost. Bylo by vhodné, aby přednášky byly realizovány pravidelně na všech základních školách a to vždy ve dvojici, která by na tyto akce byla připravena, vyškolená.

Tábory pro klienty OSPOD jsou uvedeny v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí. Tyto pobytové akce se nekonají, přestože by měly být pravidelné a realizované přímo pracovníky OSPOD.

Co se týká přítomnosti pracovníků na pracovišti, mělo by být preferováno, že si každý pracovník zorganizuje svoji činnost tak, aby v úřední dny byl přítomen na svém pracovišti, a tak klienti by měli možnost daného pracovníka zastihnout. Jsou samozřejmě výjimky jako např. soudní jednání či realizace předběžného opatření, které nejdou naplánovat či ovlivnit, a to je důvodem pobytu mimo pracoviště.

Jak informovat klienty o tom, kde se ten který pracovník nachází a kdy se na pracoviště vrátí, je možné se inspirovat na jiných pracovištích OSPOD. Je vhodné pro všechny pracovníky oddělení OSPOD tento systém sjednotit. Možností je např. na každé dveře připevnit skřípec, kam pracovník připevní zatavenou kartičku s potřebnou informací.

Pro oddělení OSPOD by bylo přínosné realizovat sekci sociální poradny na webových stránkách města. Zde by byly uvedeny odkazy na různé státní i nestátní instituce v souvislosti se sociální prací. Zároveň by zde byly uveřejněny návrhy podání k soudu, dle kterých by si občan sám mohl návrh sepsat. Celé to lze chápat jako další službu nejen občanům města.

Již dlouho se řeší nedostatečná a zastaralá forma formulářů pro žadatele o náhradní rodinnou péči. Klientům jsou předkládány opakovaně kopírované formuláře, které neodpovídají dnešním trendům a potřebám. O realizaci nových se dlouhodobě uvažuje. Formuláře by byly převedeny do jednotlivých souborů v počítači, aby je bylo možné dále upravovat. Modifikace budou konzultovány s krajským úřadem.

Sjednocení týmu pracovníků OSPOD tak, aby oddělení OSPOD mohlo fungovat jako tým, je potřeba doladit. Nastavit spolupráce mezi novými členy týmu a dát pracovníkům příležitost i k neformálním setkáním apod. Ideálním řešením by byly teambuildingové akce.

Vzdělávání pracovníků především v nových technikách komunikace. Pro výkon práce OSPOD je vhodných mnoho různých technik a výcviků; výcviky jsou však náročné nejen finančně, ale i časově. Proto by byla vhodná možnost, aby pracovníci absolvovali např. výcvik technik aktivního naslouchání. Zde si mohou osvojit dovednosti, které upotřebí v přímém kontaktu s klientem a které jim zároveň poskytnou určitou jistotu v daném jednání.

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí hovoří o tom, že městský úřad s danou působností zřizuje komisi OSPOD. Tato komise slouží jako poradní orgán při organizování táborů a jiných akcí, zároveň může fungovat jako orgán, který klientům uděluje určitá výchovná opatření (napomenutí, povinnost docházet do určitého zařízení apod.). Je třeba tuto komisi obnovit a dosadit nové členy.

Zavedení nového počítačového systému je vize budoucnosti. MPSV zakoupilo počítačový systém SVI (systém včasné intervence), který by měl usnadnit komunikaci OSPOD s dalšími subjekty (soud, policie, nemocnice atd.).

Spolupráce s terénními pracovníky sociálního odboru je příležitostí pro výkon agend OSPOD. Tyto pracovníci budou docházet do „vyloučených lokalit“ a mohou se stát i určitými prostředníky či samotnými realizátory agendy péče o dítě (např. doučování dětí v sociálně slabých rodinách, dohled nad docházkou a podpora školní docházky).

Spolupráce s neziskovými organizacemi - trend v ČR je takový, že OSPOD bude kromě výkonu přímé sociální práce koordinovat poskytování sociálních služeb (např. sanace rodiny, podpora náhradních rodin), dle potřeb dané spádové oblasti.

Vzhledem ke skutečnosti, že na některých městských úřadech fungují oddělení OSPOD delší dobu a s pracovníky těchto oddělení, zejména v Pardubickém kraji, udržují pracovníci OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí osobní kontakty, mohou se ohledně činnosti OSPOD inspirovat i zde.

Výkon odborné činnosti předpokládá, že pracovníci aktualizují své vědomosti, což zakládá potřebu existence odborné knihovny na oddělení a je v plánu ji založit.

Kontrolní akce na podávání alkoholu mladistvým v restauračních zařízeních se v minulosti osvědčily. OSPOD ve spolupráci s PČR a MP realizoval kontrolní akce požívání alkoholických nápojů mladistvými v restauračních zařízeních. Jedná se o primárně-represivní akce s cílem minimalizovat tuto problematiku.

Dosud neměli pracovníci OSPOD ani intervize v rámci oddělení, ani supervize pořádané externím pracovníkem. I tato skutečnost by se měla od roku 2012 změnit. Stejně tak možnost konzultovat případ s psychologem.

Ohrožení jsou důležité informace především pro pracovníky OSPOD tak, aby se na ně připravili.

Kapacita neziskových organizací poskytujících služby sanace rodiny je nedostatečná. Pokud nebudou ve spádové oblasti OSPOD ÚO působit neziskové organizace, nebude v silách personálně navýšeného oddělení dostát požadavkům MPSV o pokrytí potřeb klientů službami.

Nároky spojené s platností nové legislativy nejsou v současné době známy. Konkrétní a finální znění připravované legislativy ještě není úplné. Z pracovních verzí však vyplývá, že odpovědnost OSPOD se bude navyšovat v souladu s kompetencemi.

Navýšení klientely hrozí s ohledem na stále probíhající ekonomickou krizi, lze předpokládat, že se mnoho rodin stane finančně nesamostatnými a s tím budou přibývat i problémy v rodinném soužití, péči o děti atd.

Ztráta politické podpory není přímou hrozbou, přesto může mít skutečný dopad. Sociální práce obecně není finančně zajímavou oblastí a není ani oblastí majority. Zaměřuje se na řešení sociálních problémů, je často spojena s nepříjemnými a konfliktními jednáními, nespokojeností či agresí klientů. Dosažení určitých výsledků je dlouhodobý proces. Na druhé straně často dochází k podcenění dopadů sociálních problémů, které se však následně již odráží v širší společnosti. Změna v politické podpoře OSPOD je tak pro výkon s tím spojených agend ohrožením.

Se zavedením nového počítačového systému vyvstala obava, aby nový systém s sebou nepřinesl pouze administrativní zátěž bez dalšího efektu.

Koordinace navýšení činností s počty pracovníků je značně obtížné. Výkyvy v objemu sociální práce agend OSPOD jsou pravidlem a je otázkou jak uzpůsobit chod oddělení tak, aby aktuálně odrážel potřeby pracovníků a zároveň častými personálními změnami nepoškodil klienty.

Závěr SWOT analýzy

Ze SWOT analýzy plyne, že výchově-rekreační tábory jsou podpořeny Zákonem o sociálně právní ochraně dětí, přesto se tyto akce nekonají. Rozhodli jsme se tedy, že zjistíme zájem mezi klienty o takovouto službu a dle zájmu připravíme projekt k realizaci tábora.

2 Průzkum zájmu o pobytový tábor pro děti

V rámci rozšíření nabídky služeb pro dětské klienty OSPOD jsme se rozhodli uspořádat tábor pro děti. Záměr je podpořen také tím, že nutnost pořádat výchovně rekreační tábory vyplývá ze zákona, a tuto skutečnost uvádíme i ve SWOT analýze. Navrhovaný pobyt by se měl uskutečnit v Rekreačním zařízení Mladočov u Litomyšle. Toto místo je svým umístěním, zařízením a nabídkou doplňkových služeb ideální pro tábory dětí.

2.1 Cíl průzkumu

Cílem šetření bylo zjistit, zda je mezi cílovou skupinou o tábor zájem.

2.2 Metoda průzkumu

Abychom zjistili, zda je mezi rodiči zájem o tábor pro jejich děti, rozdávali jsme v měsících lednu a únoru roku 2012 námi vypracované krátké dotazníky³⁴. Anketní lístky byly rozdávány mezi rodiči cílové skupiny a ti byli požádáni, aby zájem o tábor probrali i s dětmi. Vyplněné dotazníky v průběhu výše zmiňovaných měsíců házeli do připravené krabice na chodbě oddělení OSPOD na MěÚ v Ústí nad Orlicí. V rámci tohoto šetření bylo rozdáno 43 dotazníků. Dotazníky obsahují jednu uzavřenou a jednu otevřenou otázku.

2.3 Charakteristika respondentů

Cílovou skupinou byli klienti OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí. Jsou to uživatelé služeb jak opatrovnic, tak kurátora pro mládež.

2.4 Výsledky dotazníkového šetření z oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí

Ze souhrnného množství 43 rozdaných dotazníků nám rodiče vrátili 39 kusů.

Na dotaz, zda by rodiče využili možnost tábora v Rekreačním zařízení Mladočov u Litomyšle pro své děti, odpovědělo 31 respondentů ANO a 8 respondentů NE.

Respondenti, kteří uvedli, že by o takový tábor zájem neměli, uváděli následující:

- Ve dvou případech neochota a nezájem dítěte jet na takovýto tábor,

³⁴ Dotazník je k prohlédnutí v příloze č. 2

- čtyři dotazovaní uvedli, že nemají dostatek finančních prostředků na jakékoliv aktivity dětí,
- dva respondenti napsali, že si nemohou dovolit zakoupit pro děti potřebné věci na tábor.

2.5 Závěr průzkumu

I přes několik negativních reakcí z dotazníkového šetření vyplývá, že většina rodičů by své děti na tábor poslala. Je tedy reálné, aby se tábor pro dětské klienty oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí uspořádal.

3 Výchovní a zážitkový pobyt pro klienty OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí

Tato kapitola je stěžejní v oblasti organizace tábora. Po úvodním definování cíle a zdůvodnění projektu se zde budeme věnovat praktickým záležitostem k realizaci akce.

3.1 Cíl projektu

Na základě provedené SWOT analýzy bylo zjištěno, že OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí může dle zákona možnost realizovat tábory pro své klienty a této možnosti nevyužívá. Naším cílem bude tedy navrhnout výchovný a zážitkový pobyt pro děti, kterým mohou pracovníci OSPOD svou práci zkvalitnit a rozšířit.

Z šetření pomocí dotazníků vyplynulo, že by možnosti poslat děti na tábor využil velký počet rodičů. S ohledem na to, že je kapacita jednoho pobytu omezená, mohla by se po pilotním projektu akce realizovat v jarním a podzimním termínu. V tomto případě by bylo vhodné, aby MěÚ Ústí nad Orlicí navázal užší spolupráci s Rekreačním zařízením Mladočov (dále RZ Mladočov). Po dohodě o pravidelnosti akcí by se daly snížit náklady na akci.

3.2 Zdůvodnění projektu

Na základě provedeného průzkumu mezi rodiči a jejich dětmi bylo zjištěno, že zájem o tábor by ve většinovém počtu mezi dotazovanými byl.

Dále také na základě provedené SWOT analýzy vyplývá, že pracovníci nevyužívají příležitost pro rozšíření činnosti OSPOD, jakou jim legislativa nabízí. Tábory pro klienty OSPOD jsou mimo jiné uvedeny v Zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů.

§ 43 Výchovně rekreační tábory pro děti

„(1)Výchovně rekreační tábory pro děti se zřizují zpravidla v době školních prázdnin a jsou určeny zejména pro děti uvedené v § 6 odst. 1. Pobyt ve výchovně rekreačním táboře se dítěti poskytuje na žádost zákonných zástupců dítěte nebo s jejich souhlasem.

(2) Účelem pobytu ve výchovně rekreačních táborech pro děti je výchovné působení na děti směřující k odstranění nebo potlačení poruch chování a k získání potřebných společenských a hygienických návyků.“³⁵

§ 6 (1) Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

„a) jejichž rodiče

1. zemřeli,

2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo

3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti;

b) které byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřením dítěte do její výchovy;

c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití;

d) které se opakovaně dopouští útěku od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;

e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život zdraví, jejich lidskou důstojnost nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou příčinnou nepříznivého vývoje dětí.“³⁶

Vzhledem k tomu, že pracovníci často pracují s emočně nestabilními klienty, zdůvodnění tohoto projektu se samo nabízí. „Pozitivní efekt pohybu na emoční stav je dnes mimo jakoukoliv pochybnost.“³⁷ Proto se vedoucí na táboře pokusí pomoci klientům prožitkovým způsobem zprostředkovat pozitivní způsob života, řešení problémů

³⁵ MINISTERSTVO PRÁCE a SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=359/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>

³⁶ MINISTERSTVO PRÁCE a SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=359/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>

³⁷ STUHLÍKOVÁ, I. – PROKEŠOVÁ, L. – KREJČÍ, M. – MAZEHOVÁ, Y. – KOUŘILOVÁ, J. Zvládání emočních problémů školáků, s. 62.

zákonnými způsoby a na několik dní je dostatečně a přitom přiměřeně pohybově aktivizovat.

3.3 Místo konání akce

RZ Mladočov je svou rozlohou, zázemím a umístěním areálu nejvhodnější místo pro konání této akce. Areál je dostatečně zařízen pro pobyty dětí a jejich sportovní vyžití.

V areálu se nachází zděná budova, ve které je v přízemí kuchyň, jídelna sloužící také pro společenské účely, ošetrovna a izolace. Dále jsou zde sprchy a záchody, zvlášť oddělené pro chlapce a dívky. V neposlední řadě je zde zázemí pro vedoucí a organizátory akce s plným vybavením pomůcek pro dětské programy. V patře budovy jsou pokoje s celkovou kapacitou 50 lůžek. Dále jsou zde čtyř až pěti lůžkové chatky o celkové kapacitě 80 lůžek. K dispozici je v areálu i chata s rozlehlým vnitřním prostorem ke hrám a společenským aktivitám.

Rekreační zařízení Mladočov se nachází na okraji vesnice Mladočov u Litomyšle. Kolem se rozprostírají lesy, takže je ideálním místem pro dětské aktivity. Nedaleko se nalézá chráněná krajinná oblast Touloucovy maštale, kterou bude vhodné zahrnout do programu dětí.³⁸

3.4 Ubytování

Děti budou ubytované v chatičkách, dívky a chlapci zvlášť, stejně tak personál zajišťující akci.³⁹

Účastníci akce si s sebou vezmou spací pytle viz. seznam věcí s sebou na akci v příloze.

3.5 Stravování

Stravování je zajištěno v rámci poskytovaných služeb RZ Mladočov.⁴⁰

³⁸ Srov. Heureka – Rekreační zařízení Mladočov [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z <<http://www.heurekaok.cz/rekreacni-zarizeni-mladocov/>> .

³⁹ Srov. Heureka – Rekreační zařízení Mladočov [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z <<http://www.heurekaok.cz/rekreacni-zarizeni-mladocov/>> .

⁴⁰ Srov. Heureka – Rekreační zařízení Mladočov [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z <<http://www.heurekaok.cz/rekreacni-zarizeni-mladocov/>> .

3.6 Cílová skupina

Cílovou skupinou tohoto projektu jsou dětské klienti oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí, z nichž vytvoříme skupinu 14 dětí. Tyto děti se na akce přihlásí pomocí přihlášky, kterou rodiče odevzdají nejpozději měsíc před zahájením tábora, tedy do 24. 4. 2012.

3.6.1 Cílová skupina z hlediska věku a pohlaví

Do projektu zahrneme chlapce i dívky ve věku 11 – 13 let. Je to část období pubescence (od 11 do 15 let), která je nejdramatičtější z celého života jedince. Z dítěte se stává osobnost, která více chápe, více se prosazuje a převážnou část času hledá. Je to období, v jehož počátku je možné pozitivně ovlivnit vztah k autoritám.⁴¹ Může se stát, že dítě, které se ve zmíněném období dostane do ztížených podmínek (např. patologické jevy v rodině, rozvod rodičů, špatné sociální zázemí apod.), tuto životní etapu nezvládne a poruší obecně platné normy společnosti. Tím se často dostává do péče kurátora pro mládež.

Pubescenti často neovládají své city, přestože to navenek vypadá opačně. Bývají v negativním emočním rozpoložení⁴² a to především před dospělými. Vůči autoritám jsou kritičtí a vzpouzí se jejich požadavkům.⁴³

Tuto skupinu volíme také proto, že v období pubescence hraje velmi významnou roli způsob trávení volného času.⁴⁴ Proto pomocí využívání volného času chceme směřovat klienty OSPOD k nápravě či alespoň minimální změně jejich životních hodnot.

3.6.2 Cílová skupina z hlediska stupně výchovných obtíží

Ve skupině by měli být aktéři nejen podobně věkem, ale také povahou „obtíží“ v chování. Není zde vhodné dávat dohromady děti, které se dopustily problémového jednání jednorázově a třeba z neznalosti s těmi, co se takového jednání dopouští častěji a záměrně.

Klienty OSPOD jsou také pachatelé trestné činnosti či přestupkového jednání. Tyto klienty ale na pobyt brát nebudeme. V pilotním projektu se zaměříme na méně problémové klienty OSPOD. Účastníci akce budou v první řadě vybíráni na základě projeveného

⁴¹ Srov. ŘÍČAN, P. *Cesta životem*, s. 169.

⁴² Srov. ŘÍČAN, P. *Cesta životem*, s. 179.

⁴³ Srov. ŘÍČAN, P. *Cesta životem*, s. 181.

⁴⁴ Srov. ŘÍČAN, P. *Cesta životem*, s. 176.

zájmu. Dalším kritériem je, že se musí jednat o klienta OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí, protože tento úřad projekt financuje. Důraz je kladen na sociální potřebnost, měli by zde být klienti ze sociálně slabších rodin, které nemají ve volném čase možnost jiného vyžití. Bude se tedy jednat o klienty, kteří se pohybují ve znevýhodněném prostředí a chováním rodičů, či chováním svým, se stali klienty OSPOD.

3.6.3 Cílová skupina z hlediska úrovně sociálních dovedností

Cílovou skupinou je mládež s nedostatečnou úrovní sociálních dovedností, což si musí uvědomit především vedoucí na táboře. Děti s tímto „handicapem“ *„nebývají schopné přizpůsobovat své chování potřebám ostatních. Mívají sklon uchýlovat se k sociálně méně přijatelným způsobům chování. Často nedokážou dostatečně předvídat důsledky svého chování. Často si špatně vykládají sociální signály. Nebývají schopné v určitých situacích uplatnit odpovídající sociální dovednosti. Často nezvládají své impulzivní nebo agresivní chování“*.⁴⁵

3.7 Bezpečnost na akci

Děti musí obecně znát a dodržovat předpisy bezpečnosti. Jako vedoucí je musíme poučit o bezpečnosti, vysvětlit jim smysl toho, proč některé aktivity nemohou dělat. Poučení jim nechat podepsat s datem podepsání. Vedoucí musí znát zdravotní stav dítěte a jejich případné zdravotní problémy.⁴⁶

Poučit děti o tom, že každý úraz musí ihned nahlásit vedoucímu, který situaci vyhodnotí a úraz ošetří sám, nebo dítě odvede ke zdravotníkovi, popř. převezve do blízké nemocnice v Litomyšli.

Děti s sebou musí mít kartičku zdravotní pojišťovny, kterou při nástupu na akci odevzdají zdravotníkovi. Spolu s kartičkou odevzdají také informovaný souhlas rodiče, viz. Příloha č. 7 a potvrzení o bezinfekčnosti, viz. Příloha č. 8.

Na pobyt mimo areál s sebou musí děti mít dostatek pití, vedoucí bude mít buzolu, lékárničku a dokumenty dětí (kartičky zdravotní pojišťovny).

⁴⁵ GELDARD, K. – GELDARD, D. *Dětská psychoterapie a poradenství*, s. 264.

⁴⁶ Srov. BEROUŠEK, P. *Rádce pořadatelům a vedoucím dětských táborů jako zotavovacích akcí pro děti*, s. 67.

3.8 Propagace a organizace

Informační plakát o konání akce s názvem „Tábor pro děti“ bude vyvěšen na odboru sociálních služeb oddělení OSPOD, protože právě klientům tohoto oddělení je tábor určen. Leták bude zahrnovat všechny náležitosti týkající se tohoto pobytu – logo Městského úřadu Ústí nad Orlicí, místo a termín konání akce a odkaz na kompetentní zaměstnance oddělení péče o dítě.⁴⁷ Zájemci o tento pobyt budou kontaktovat pracovníky OSPOD, kteří s nimi provedou výběrový pohovor o motivaci a potřebnosti. V případě dojednání účasti na akci musí klient do požadovaného termínu, který je do poloviny dubna 2012, vyplnit a odevzdat oprávněné osobě přihlášku i poplatek za tento pobyt. Po přijetí všech přihlášek a poplatků se utvoří jmenný seznam účastníků.

3.9 Hodnota a efektivnost projektu

Tento projekt by měl pomoci pracovníkům působícím na oddělení OSPOD k relativně rychlé realizaci tábora. Platnost informací zde psaných je v různých obměnách dlouhodobá.

3.10 Realizace projektu

Projekt je potřeba ošetřit se zřetelem na hygienické požadavky. Tento výchovně rekreační tábor⁴⁸ se považuje za zotavovací akci. Ty ošetřuje Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 106/2001 sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁹

Zotavovací akci definuje zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů, § 8. „Zotavovací akcí je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dní, jehož účelem je posílit zdraví dětí a zvýšit jejich tělesnou zdatnost.“⁵⁰

⁴⁷ Plakát k nahlédnutí v příloze č. 3

⁴⁸ Dle Zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁹ Srov. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Vyhláška č. 106/2001 sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2012-03-02].

Dostupné z <http://www.mzcr.cz/Legislativa/dokumenty/hygiena-deti-a-mladistvych_3546_1789_11.html> .

⁵⁰ TECHNICKÁ ZAŘÍZENÍ BUDOV. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2012-03-02].

Dostupné z <<http://www.tzb-info.cz/pravni-predpisy/zakon-c-258-2000-sb-o-ochrane-verejneho-zdravi-a-o-zmene-nekterych-souvisejicich-zakonu>> .

Akce, na kterou je napsán tento projekt, je organizována pro 14 dětí na 4 dny. Proto se na ni nebudou vztahovat tak náročné požadavky a je pouze třeba, aby stav zařízení byl hygienicky nezávadný, v místě akce byla pitná voda. Personál musí splňovat odborné předpoklady.

3.11 Materiální a finanční prostředky

V těchto podkapitolách sumarizujeme finanční náklady na akci, a také materiální potřeby.

3.11.1 Finanční rozpočet

Projekt bude financován z prostředků MěÚ Ústí nad Orlicí. Město utváří rozpočet, kde rozděluje finance do jednotlivých kapitol, tzn. odborů MěÚ Ústí nad Orlicí. Tuto kapitolu má i odbor sociálních služeb. V ní je každý rok k dispozici peněžní obnos na tábor pro děti ze sociálně slabších rodin města. Z těchto finančních prostředků budou placeny nezbytné materiální potřeby, doprava i ubytování dětí a personálu. Spoluúčast rodin dětí bude symbolická. Rodiny klientů OSPOD jsou sociálně slabé a nemají finance na to, aby dětem tábor zaplatily. Přesto bude symbolický poplatek (cca 200kč) požadován a to z toho důvodu, aby se předem nahlášené děti akce zúčastnily a bezdůvodně od akce neupustily jen proto, že se jim nechce a nic je to nestojí.

Tabulka č. 3: Finanční náklady na ubytování⁵¹

	Ubytování	Strava	Náklady na den	Náklady celkem na osobu za pobyt	Náklady celkem za všechny účastníky na pobytu
Děti 10 - 15 let	70 Kč/den	135 Kč/den	205 Kč/den	615 Kč	8 610 Kč
Dospělí	70 Kč/den	150 Kč/den	220 Kč/den	660 Kč	4620

⁵¹ Pozn.: Tabulka znázorňuje ceny za ubytování, stravu, celkové náklady na dítě i dospělého za den a celkové náklady na dítě i dospělého celkem za pobyt. Ceny jsou počítány pro 14 dětí a 7 dospělých.

Tabulka č. 4: Finanční náklady na dopravu⁵²

Doprava	Celkem doprava tam i zpět	Potřebné pomůcky	Celkem pomůcky
24 Kč/km	1 440 Kč	100 Kč/os.	1 400 Kč

Tabulka č. 5: Celkové finanční náklady⁵³

Ubytování + strava	Doprava	Pomůcky	CELKEM
13 230 Kč	1 440 Kč	1 400 Kč	16 070 Kč

3.11.2 Materiál a pomůcky potřebné na tábor

Materiál a pomůcky nezbytné k tomuto pobytu si z největší části zapůjčíme v Rekreačním zařízení Mladočov u Litomyšle, které je plně zařízeno pro tábory dětí. Jedná se zejména o papíry, pastelky, fixy, barevné a krepové papíry, nůžky, lepidla a zpěvníky, pochodně na noční hru, petrolej, svíčky. Dále také sportovní vybavení jako jsou míče na fotbal, volejbal a basketbal, pink-ponkové pálky a míčky (pink-ponkový stůl se nachází v areálu), rakety a míče na líný tenis.

3.12 Personální zajištění

Personální zajištění odvodíme od počtu dětí v kolektivu. Dále zohledníme to, že se jedná o klienty, kteří jsou obecně problémoví, nebo se k tomu svým chováním blíží. Proto je potřeba počet personálu nadsadit více, než je běžné např. na dětských táborech. Mezi účastníky pobytu mohou být klienti s lehkou psychiatrickou diagnózou (hyperaktivita, poruchy chování apod.), či se závažnými nedostatky v chování (útěky z domova, záškoláctví).

Při organizování tohoto pobytu citlivě vybereme tedy nejen děti, ale i personál. Pro skupinu 14 dětí za ideální považujeme:

- 3 pracovníky OSPOD - nesou plnou zodpovědnost za skupinu dětí po celou dobu trvání pobytu, zajišťují hlavní organizační složky a připravují programy.

⁵² Pozn.: Tabulka znázorňuje ceny za dopravu a pomůcky. Doprava je počítaná na vzdálenost 60 km, 30 km tam a 30 km zpět. Pomůckami se rozumí tričko na batikování, barvy na batikování, papíry a tužky potřebné ke hram v průběhu pobytu.

⁵³ Pozn.: Tabulka znázorňuje ceny za ubytování a stravu, dopravu, pomůcky a celkové finanční náklady na akci.

- 2 strážníky městské policie - nesou plnou zodpovědnost za skupinu dětí po celou dobu trvání pobytu, zajišťují bezpečnost a měli by být u dětí pevnou autoritou. Hrají hlavní roli při sportovních aktivitách v táboře, v případě potřeby fungují jako řidiči. Jeden ze strážníků městské policie ve svém volném čase slouží jako záchranář (např. v zimním středisku na lyžařském svahu, nebo letním rekreačním středisku jako vodní záchranář), proto bude na táboře plnit funkci zdravotníka. Strážníci jsou předem domluveni s vedoucím městské policie, který je členem Komise OSPOD.
- 2 dobrovolníky se zájmem o práci s problémovou mládeží - nenesou plnou zodpovědnost za skupinu dětí po celou dobu trvání pobytu, jejich pravomoc je omezená, řídí se pokyny pracovníků s plnou zodpovědností a spolupodílí se na přípravě programu. Tyto dobrovolníky zajistíme z Vyšší odborné školy a střední školy technické v České Třebové⁵⁴, kde je v rámci vyššího studia obor Sociální práce. Studenti, kteří se zúčastní této akce, obdrží potvrzení o praxi, která je v rámci tohoto studiu požadována.

Může se zdát, že 7 dospělých osob na 14 dětí je předimenzovaný počet. Dle rozhovoru⁵⁵ s pracovníky OSPOD se ale ukazuje, že při práci s touto mládeží je to počet odpovídající. Dva dospělí lidé by měli zajistit klid v noci, a proto se přes den budou muset vyspat. Zbývá 5 pracovníků, z nichž někteří se budou věnovat dětem a aktuálnímu programu, další budou připravovat věci na následující aktivity. Také je potřeba zohlednit situaci, kdyby se něco stalo a bylo by potřeba odjet mimo tábor (např. úraz a ošetření v nemocnici).

3.13 Zhodnocení akce

Akci posoudíme pomocí hry, jež bude pro děti přitažlivější, než by bylo např. provedení prostřednictvím dotazníku.

3.13.1 Hra na zhodnocení akce

Cíl: Zjistit úspěšnost projektu, dostat zpětnou vazbu od účastníků.

Pomůcky: Papíry, tužky, prádelní šňůra, prostor pro zavěšení.

⁵⁴ Srov. VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA s STŘEDNÍ ODOBRNÁ ŠKOLA TECHNICKÁ. *Sociální práce*. [online]. [cit. 2012-05-25]. Dostupné z <<http://www.vda.cz/vyssi-studium/socialni-prace/>> .

⁵⁵ Informace získané na základě rozhovoru s pracovníky oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí, p. Bc. Petrem Čadou, DiS, a Bc. Ivou Nečekalovou dne 2.3.2012 v Ústí nad Orlicí.

Časová náročnost: 2 x 45 minut (poprvé na začátku, podruhé na konci akce).

Průběh: Vedoucí připraví kousky prázdných papírů a zavěsí prádelní šňůru – jednu výš a druhou níž. Na začátku akce děti napíší svá očekávání, popř. i obavy z této akce. Papíry s těmito vizemi pověsíme do spodní části pavučiny. Na konci pobytu budeme pracovat s tím, co se splnilo a co ne. Děti pověsí výš to, co se uskutečnilo, zbytek ponechají na spodní prádelní šňůře. Stejně tak mohou postupovat i vedoucí, čímž zbaví děti zábran. Budeme také hovořit o tom, co se uskutečnilo navíc a co nás překvapilo.

4 Časově-tematický plán tábora

Časově-tematický plán představuje rozvržení celé akce na jednotlivé dny. Pro jasnost vytvoříme jednoduché přehledové tabulky, jednotlivé činnosti poté specifikuji pod každou tabulkou zvlášť.

Celý program bude realizován v areálu RZ Mladočov, v okolních lesích a také v nedaleké přírodní rezervaci plné skal, Toulouvcových maštalích.

Používané metody práce: interaktivní a prožitkové metody,

aktivní sociální učení,

relaxační techniky (užití aktivit na zvládání agrese),

přednášky.

4.1 První den

Tabulka č. 6: Harmonogram prvního dne - čtvrtek

harmonogram	činnost	cíl programu	potřebné pomůcky	personální požadavky
snídaně	x	x	x	x
dopoledne 1. den	x	x	x	x
oběd	x	x	x	x
odpoledne 1. den	14 hod. odjezd od MěÚ Ústí nad Orlicí, 15 hod. příjezd do RZ Mladočov - ubytování, 16 hod. seznámení s areálem tábora, seznámení se navzájem, SVAČINA 17 hod. seznamovací hry, společné stanování pravidel.	ubytování, seznámit všechny účastníky s tím, co se kde nachází, seznámit účastníky mezi sebou	x	účast personálu
večeře	18.30 hod.	x	x	x

večer 1. den	19.15 hod. společná komunita, druhá večere	sdělení očekávání účastníků od celé akce, zhodnocení dne, ocenění dobrého, přehodnocení nepovedeného	tužka, papír	účast personálu, který připravuje program
--------------	---	---	--------------	--

Ve středu ve 14 hod. se děti sejdou na smluveném místě a odtud odjedou připraveným autobusem do RZ Mladočov. Očekávaná doba příjezdu do RZ Mladočov je v 15 hod. Po příjezdu na místo se děti s vedoucími ubytují. Dále bude následovat seznámení s harmonogramem dne, ve kterém nebude chybět poznávání areálu a bližší přivítání s ostatními dětmi a vedoucími.

Areál je s ohledem na svou rozlohu potřeba projít – budova, chatky v areálu, upozornit na zákaz vstupu k bazénu bez doprovodu dospělých osob. Bazén a jeho okolí je oplocen.

4.1.1 Seznamovací hry

K bližšímu kontaktu mezi účastníky využijeme tzv. seznamovací hry. Ty jsou velmi významné pro dobrý průběh celé akce. Je důležité, aby se všichni znali svými jmény, popř. věděli, jak se mají mezi sebou oslovovat – i vůči vedoucím. Seznamovací hra by měla být krátká, výstižná, dynamická a vtipná. Do těchto her by měli být zapojeni všichni účastníci akce jak z řad dětí, tak i vedoucích.⁵⁶

4.1.1.1 Tanec na kládě

Cíl: Seznámit se se jmény účastníků a zapamatovat si je.

Pomůcky: Jakákoliv širší dlouhá kláda nebo něco, co ji připomíná.

Časová náročnost: 20 – 30 minut (dle zájmu dětí).

Postup: Děti i vedoucí se postaví na kmen stromu či nějaký trám v libovolném pořadí. Cílem hry je vytvořit pořadí tak, aby se všichni uspořádali podle prvního písmene křestního jména od A do Ž. Během vzájemného přemísťování musí zůstat všichni na kmenu. Pokud někdo spadne na zem, musí se vrátit do výchozího postavení. Hra je ukončena, když jsou všichni na správném místě dle pořadí abecedy. Svá jména si postupně nahlas řeknou.⁵⁷

⁵⁶ Srov. NEUMAN, J. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě*, s. 49.

⁵⁷ Srov. NEUMAN, J. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě*, s. 56.

4.1.1.2 Haptikon

Cíl: Seznamovací hra, a také více osobní přiblížení účastníků akce.

Pomůcky: Každý, kdo se zúčastní hry, si přinese drobný předmět, který ho nějakým způsobem charakterizuje.

Časová náročnost: 50 minut.

Postup: Všichni se posadí do kruhu a zavážou si oči šátky. Postupně každý z účastníků pošle do kruhu svoji věc, kterou děti prozkoumají pomocí smyslů, které jim zbývají (hmatem, čichem nebo sluchem). Poté sdělí svůj pocit, jaký z předmětu kdo měl.

Když se věc vrátí k majiteli, řekne své jméno a může reagovat na věci, které byly řečeny.⁵⁸

4.1.2 Stanování pravidel na akci

Cíl: Společné stanovení pravidel akce.

Pomůcky: Fixy, flipchart.

Časová náročnost: 50 minut.

Postup: Vedoucí vyzvou děti, aby se zamyslely, jak by se k sobě účastníci měli chovat tak, aby se cítili dobře. Pomocí flipchartu si děti s vedoucími díky této činnosti sestaví seznam, jaké chování je vhodné. Organizátor aktivity směřuje děti pomocí otázek: „Jak byste chtěli, aby se k Vám ostatní účastníci akce chovali?“. Na to vedoucí naváže i tím, jak se k sobě lidé chovat nemají. „Co je obecně špatné a dělat by se nemělo?“.

4.1.3 Večerní komunita

Co se týká společného setkávání, je večerní komunita stěžejním prvkem. Děti i vedoucí zde budou moci říct, co se jim přes den líbilo či nelíbilo a která aktivita pro ně byla méně či více zajímavá. Vedoucí by měli ocenit každé dítě zvlášť a vyzdvihnout některý z jeho činů. Tímto způsobem bude začínat každá komunita.

⁵⁸ Srov. HRKAL, J. – HANUŠ, R. *Zlatý fond her II.*, s. 66.

Pravidla na komunitě

Na večerním setkávání by se všichni měli cítit dobře a především bezpečně. Tohoto bychom rádi dosáhli pomocí „komunitního kruhu“. Ne každé posazení dětí v kole je komunitní kruh. Ten musí splňovat následující pravidla:

1. / Pravidlo naslouchání

Toto pravidlo zjednodušeně znamená, že každý poslouchá osobu, která právě mluví, neskáče se nikomu do řeči a nekomentuje žádnými poznámkami. Hovořit bude ten, kdo drží v ruce malý azurit (připraví vedoucí). Jedná se o léčivý kámen, který patří k nejmocnějším kamenům vůbec. Působí na duši, má prý schopnost aktivovat vnitřní vnímavost.⁵⁹ Každý, kdo řekne, co chtěl, předá kámen další osobě sedící po pravici.

2. / Právo nemluvit

Kdo se nechce v komunitním kruhu vyjadřovat, nemusí. Bez potřeby jediného vysvětlení předá kámen dál. Tuto skutečnost nikdo nekomentuje, i kdyby se tak dělo po celou dobu tábora.

3. / Pravidlo úcty

O žádné osobě z komunitního kruhu se nebudeme vyjadřovat negativně nebo hodnotícím postojem. O dodržování tohoto pravidla se důsledně bude snažit vedoucí. Není možné, aby se z komunitního setkání stal soud kterékoliv jedince v kruhu.

4. / Pravidlo diskrétnosti

O tom, co bude kýmkoliv řečeno v kruhu, se dále nesmí nehovořit. Pokud o skutečnostech sdělených v komunitním kruhu dále budeme chtít mluvit, nebudeme zmiňovat žádná jména.

Komunitu zahajuje vedoucí, který bude pověřen vedením komunit. Zahajuje téma, popř. vysílá otázku, na kterou sám odpoví, čímž se pokusí rozproudit diskusi.⁶⁰

V rámci večerních komunit si s dětmi zahrajeme i různé hry, např. na procvičení sociálních dovedností.

⁵⁹ Srov. ŽIVOTNÍ-ENERGIE, *Léčivé kameny – dary země*. [online]. [cit. 2012-05-25]. Dostupné z <<http://zivotni-energie.cz/lecive-kameny-dary-zeme.html>> .

⁶⁰ Srov. METODICKÝ PORTÁL – INSPIRACE A ZKUŠENOSTI UČITELŮ, *Komunitní kruh*. [online]. [cit. 2012-05-25]. Dostupné z <<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/424/KOMUNITNI-KRUH.html>> .

4.1.3.1 „Abigail“

Cíl: Účelem je procvičit komunikační dovednosti.

Pomůcky: Vedoucími připravený nakreslený obrázek, dva velké papíry, fixy, tužky.

Časová náročnost: 40 minut.

Průběh: K této hře děti rozdělíme pomocí losovacích kartiček⁶¹ (červené a modré) do dvou skupin. Děti se sesednou a vedoucí přečte následující příběh:

„Abigail je krásná a milá dívka z dolního břehu, zamilovaná do svého přítele, George, který bydlí na horním břehu. Jednoho dne ji přijde psaní, ve kterém se doví, že je George nemocný. Ani chvíli neváhá a rozhodne se ho navštívit. Řeka, která je oba od sebe dělí, je velmi nebezpečná, požádá tedy jejich společného přítele Hanse, aby ji pomohl a převezl ji svou lodí na druhý břeh. Hans však pomoci odmítne. Přemýšlí o jiné variantě a vzpomene si, že na jejich břehu žije námořník Sindibád, který také vlastní loď. Zajde za ním, vysvětlí mu svou situaci a poprosí ho o pomoc. Sindibád zprvu neposlouchá, potom chvíli přemýšlí a nakonec souhlasí, ale pouze pod podmínkou, že se s ním Abigail bude milovat. Abigail souhlasí.

Hned, jak Sindigád převezme Abigail na druhý břeh, běží za Georgem. Ten je šťastný, že ho jeho milá navštívila. Ale Abigail je smutná. George se zeptá, co ji trápí a ona mu celý svůj příběh o Hansovi a Sindibádovi poví. George se rozčílí a Abigail vyhodí s tím, že ji už nikdy nechce vidět.

Uplakaná Abigail bloudí kolem řeky, když potká ošklivého Hrbáče. Ten se ji snaží utěšit a zjistit proč je tak nešťastná. Když vyslechne celý příběh o Hansovi a Sindibádovi a o tom, jak reagoval George, když mu Abigail řekla pravdu, rozhodne se za Georgem jít. Hrbáč mu v rozčilení udělí pár výchovných políčků.“⁶²

Poté začnou všichni pracovat na následujících úkolech:

- I. Na papír se nejprve každé dítě zvlášť pokusí vytvořit pořadí postav, dle sympatičnosti od prvního do posledního místa.
- II. Poté budou na stejném úkolu pracovat ve skupinách. Mezi sebou si musí argumentovat to, jaké pořadí skupina jednotně zvolí.

⁶¹ Srov. KOLAŘÍK, M. *Interakční psychologický výcvik*, s. 56.

⁶² VZDĚLÁVACÍ PROGRAM SPOLEČNOSTI ČLOVĚK V TÍSNI. *Metodické listy*. [online]. [2012-05-31]. Dostupné z <<http://www.varianty.cz/index.php?id=17&item=78>>.

- III. V posledním kroku budou skupiny pomocí jednoho zástupce z každé skupiny navzájem obhajovat svá pořadí a v ideálním případě vytvoří závěrečné jednotné řazení společně.

Nakonec budeme s dětmi rekapitulovat, jak se jim pracovalo. Pohovoříme o tom, jak se každý cítil, když musel obhajovat svůj názor a kolik jich prosadil. Zeptáme se také, zda měl někdo už po první části hry pořadí sympatií takové, jaké všichni utvořili ve třetí etapě.⁶³

4.1.3.2 Relaxace I.

V závěru večerní komunity budeme děti seznamovat s jednoduchými relaxačními technikami. Podnětů, které se k nám dostávají zvenčí, je velké množství a občas je potřeba se zastavit, zklidnit tělo i mysl. I „umění“ odpočinku je třeba se učit. Jedinec, který není unavený, je schopen mnohem lépe vykonávat veškerou denní činnost.

Cíl: Seznámit děti s relaxací.

Časová náročnost: 30 minut.

Průběh: První večer se děti seznámí s pocity napětí a uvolnění. Naprosto postačí, když si uvědomí rozdíly mezi těmito pocity. K navození těchto pocitů budeme pracovat s přirovnáním napnuté struny anebo hadrové loutky. Děti si dle popisu vedoucí navodí pocit napětí, vnitřního ale také fyzického pohybu.

Jeden z vedoucích bude děti vézt instrukcemi. Účastníci relaxace by se měli soustředit na tělo a své svaly. Celé tělo se bude dle instrukcí stále více napínat až do chvíle, kdy je to celé nepříjemné, skoro až bolestné – napnutá struna. V této chvíli jakoby došlo k přetržení, a tedy uvolnění, což by mělo vézt k pocitu úlevy – hadrová loutka. Jedná se o naprosto jednoduchou metodu relaxace, kdy se střídá napětí a uvolnění. Tyto rozdíly by děti měli vnímat.

Cvik je možné i několikrát opakovat. Rozhodně je dobré, aby se k této aktivitě zapojili i vedoucí.⁶⁴

Po každé večerní komunitě následuje hygiena a večerka.

⁶³ Srov. VZDĚLÁVACÍ PROGRAM SPOLEČNOSTI ČLOVĚK V TÍSNI. *Metodické listy*. [online]. [2012-05-31]. Dostupné z <<http://www.varianty.cz/index.php?id=17&item=78>>.

⁶⁴ Srov. KAVALE-PAZLAROVÁ, M. - NEDVĚDOVÁ, S. - PILAŘOVÁ, M. *Psychorelaxační cvičení pro děti s LMD*, s. 38.

Nepříznivé počasí

V případě nepříznivého počasí se příliš plán prvního dne měnit nemusí. Pouze seznamovací procházka areálem by se přesunula na následující den. Ostatní aktivity se dají uzpůsobit a přesunout do zastřešených prostor RZ Mladočov.

4.2 Druhý den

Tabulka č. 7: Harmonogram druhého dne - pátek

harmonogram	činnost	cíl programu	potřebné pomůcky	personální požadavky
snídaně	8 hod.	x	x	x
dopoledne 2. den	9 hod. příprava triček na batikování, 10 – 10.30 hod. zahájení turnaje ve stolním tenise	Aktivita, u které mohou děti s vedoucími promlouvat + příprava triček, které si děti odvezou na památku domů.	trička, provázky, barvy	2 dospělé osoby
oběd	12 hod.	x	x	x
odpoledne 2. den	1. část: 13.30 hod. , prohlídka okolí pomocí hry na stopovanou SVACHINA 2. část: 15.15 hod. lanové aktivity	Seznámit se s okolím, prožitky při hrách, rozvoj spolupráce a kooperace mezi účastníky, zkouška pohybových dovedností, zábava.	papíry, tužky, křídly, lesní materiál, lana,	účast personálu a vyškoleného instruktora
večeře	18 hod. opékání buřtů	x	x	x
večer 2. den	19 hod. společná komunita, druhá večeře	Zhodnocení dne, ocenění dobrého, přehodnocení nepovedeného.	tužka, papír	účast personálu, který připravuje program

4.2.1 Rozcvička

Nepodceňovat od rána postupné zatížení a zahrnutí dětí na celodenní aktivitu. Začneme protažením všech svalů. V lehkém tempu: protažení; honička s nízkou intenzitou - v chůzi, tedy nikdo se nesmí rozběhnout.

4.2.2 Batikování triček

Cíl: Rozvoj manuálních dovedností, zručnosti, tvořivosti a fantazie.

Pomůcky: Voda, ocet, hrnce, igelitové pytle, barva, při večerním vaření je třeba sporák.

Časová náročnost: 1 – 1,5 hod. (dle zájmu dětí).

Postup: Aby si děti na památku něco odvezly, připraví si s pomocí vedoucího tričko na batikování. Zvolili jsme batikování sypanou technikou. Trička, která budeme chtít batikovat, je třeba namočit do vody a přidat ocet. Po vytažení se trička důkladně vymáchají. Trička se rozprostřou na igelitový pytel, otevře se sáček s barvou a vysype se žádaný vzor. Barvy je rozumné dávat přiměřeně, protože jí stačí málo. Barvy se mohou kombinovat, lepší jsou světlé barvy, které na tričku lépe vyniknou. Tričko se nakonec smotá do roličky a vloží do cca dvou igelitových nebo mikrotenových sáčků.

Celý balíček se zaváže gumičkou a na 20 minut vaříme ve vodě. Tento postup vaření balíčků budou vedoucí realizovat z důvodu bezpečnosti až po večerce dětí. Po otevření sáčku se trička vymáchají ve studené vodě, dokud pouští barvu. Proschlá trička se dětem předají následující den.⁶⁵

4.2.3 Turnaj ve stolním tenise

Cíl: Účelem aktivity je fyzický pohyb, rozvíjení zdravé soutěživosti a odreagování se.

Pomůcky: Hrací stůl, pátky, míčky, tužka a papír na rozpis.

Časová náročnost: 1 – 1,5 hod.

Průběh: Vedoucí rozlosují zájemce z řad dětí do dvojic. V případě lichého počtu hráčů doplní sudý počet jeden z vedoucích. Vítězové z prvního utkání vytvoří nové dvojice a sehrají další zápas. Tímto postupným systémem získáme vítěze celého turnaje. Děti, které nechtějí hrát, budou fandit a povzbuzovat. V rámci motivace je vhodné ocenit finalisty sladkou odměnou.

Aktivity „batikování“ a „turnaj ve stolním tenise“ se budou prolínat. Kdo bude mít hotové tričko, může nastoupit ke hře.

⁶⁵ Srov. BATIKÁRNA. *Druhy batikování*. [online]. [cit. 2012-05-07]. Dostupné z <<http://www.batikarna.cz/druhy-batikovani>> .

4.2.4 Hra - stopovaná

Cíl: Zábavnou formou poznat okolí.

Pomůcky: Papíry, tužky, krepový papír na značení cesty.

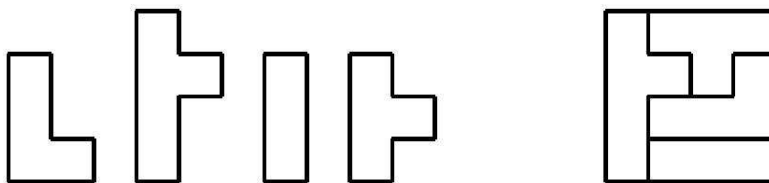
Časová náročnost: 1,5 – 2 hod.

Průběh: Děti rozdělíme do dvou skupin. Klíč k rozdělování dětí si volí vedoucí. Za vhodnou formu v tomto případě považujeme to, že dva a dva vedoucí jsou šéfové a vybírají si členy do svého družstva. Děti si vybírají na střídačku a měly by vybírat od nejslabších členů skupiny tak, aby mezi posledními dětmi, mezi kterými se vybírá, zůstaly silné osobnosti.

První skupina připravuje cestu, značí trasy a ukrývá úkoly, druhá skupina jde s odstupem za nimi a úlohy plní. Na cestě bude rozmístěno 10 dopisů s úkoly nebo hádankami.

5. / „Kdo mne má v kapse, nemá v ní nic.“ (Díry)⁶⁶

Z těchto dílů sestavte čtverec

6. /

67

7. / „Čeho je v kalamári nejvíce?“ (Písmene „a“)⁶⁸

8. / V okruhu 50 m na všechny strany hledejte přepravku se svačinou. Až ji najdete, minimálně na 10 minut se posaďte a najezte se.

9. / „Před půl hodinou bylo tři čtvrtě na osm. Kolik bude za hodinu?“ (Čtvrt na deset)⁶⁹

10. / Složte báseň na naše vedoucí s použitím slov: štěstí, ryba, tábor.

11. / „Gravitace je: a) čistý vzduch, b) **zemská přitažlivost**, c) latinsky „rytina“⁷⁰.“

⁶⁶ GOTTHARD, B. *Velká kniha her*. [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z <<http://www.ltd-kralovice.cz/data/text/000043/velka-kniha-her.pdf>> , str. 157

⁶⁷ GOTTHARD, B. *Velká kniha her*. [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z <<http://www.ltd-kralovice.cz/data/text/000043/velka-kniha-her.pdf>> ., str. 173

⁶⁸ GOTTHARD, B. *Velká kniha her*. [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z <<http://www.ltd-kralovice.cz/data/text/000043/velka-kniha-her.pdf>> ., str. 174

⁶⁹ GOTTHARD, B. *Velká kniha her*. [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z <<http://www.ltd-kralovice.cz/data/text/000043/velka-kniha-her.pdf>> ., str. 175

12. / Pojmenujte minimálně 4 druhy stromů, které kolem sebe právě vidíte.

13. / Sesbírejte dřevo v okolí a dejte ho na jednu hromadu. (Takto připravená kupa dřeva se nám bude hodit na večerní opékání buřtů, ale to děti zatím nevědí. Pro dřevo dojdeme navečer).

14. / Hledejte v okruhu 50 m na všechny strany poklad. (Poklad bude sladké překvapení a buřty, které si děti večer opečou na ohni).

Závěrečné hledání pokladu je na dětech z obou skupin, protože poklad ráno ukryl jeden z vedoucích a žádné z dětí tedy nebude vědět, kde je. Obsah bude určen všem dětem.

Po hře stopovaná následuje oběd v RZ Mladočov a polední klid.

Odpolední aktivita bude realizována ve spolupráci s externím pracovníkem, kterého nám po domluvě poskytne RZ Mladočov, p. Petr Obhlídal, vyškolený instruktor lanových aktivit.

4.2.5 Odpoledne v lesním lanovém centru

Cíl: Rozvoj fyzické obratnosti při překonávání překážek. Dále také zvládání zátěže, posunutí vlastních hranic, a také utužení důležitosti týmové spolupráce.

Pomůcky: Lana, karabiny, sedáky na zajištění bezpečnosti u vyšších překážek.

Časová náročnost: 2 hod.

Bezpečnost - důležité

Žádné dítě nesmí na lana vlézt bez doprovodu vedoucího. Před aktivitou je vhodné se s dětmi rozcvíčit. Bezpečnost budou zajišťovat především vedoucí, kteří budou dětem pomáhat.⁷¹

Popis a průběh

Tuto aktivitu volíme především pro upevnění spolupráce mezi dětmi samotnými i mezi dětmi a jejich vedoucími. Dalším důvodem je, aby děti měly možnost si v praxi zkusit, jak si navzájem pomáhat, jak se chovat prozíravě atd. Výběr překážek je navrhnut tak, aby

⁷⁰ GOTTHARD, B. *Velká kniha her*. [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z <<http://www.ldt-kralovice.cz/data/text/000043/velka-kniha-her.pdf>> , str. 176

⁷¹ Informace získané na základě rozhovoru s lanovým instruktorem (licence MŠMT), p. Petrem Obhlídaem, dne 18.5.2012 v Litomyšli.

účastníkům zabezpečil dostatek zábavy, rozvíjel spolupráci s dalšími aktéry a ověřil jejich pohybové dovednosti.⁷²

Aktivita se zúčastní všechny děti, které budou na pobytu. Do aktivity budou též zapojeni všichni vedoucí. Dětem by měla činnost přinést vyzkoušení vlastních fyzických sil, koordinace pohybů, radost z úspěchu jednotlivce i skupiny. Akce je zaměřena na sportovní vyžití. Je zde možnost vyzkoušet si, jak si mohou být navzájem užiteční a nápomocní. Při sportu a soutěžení se děti učí nepřeceňovat vlastní síly, rozvrhnout si energii na celý průběh činnosti, důležitá je kooperace s ostatními účastníky a tolerance k mladším a slabším dětem. Při této aktivitě klademe důraz na ochotu pomáhat druhým, protože jsou v životě každého z nás překážky, kdy potřebujeme pomoc od druhých.

Jedná se o nízké lanové překážky, proto se na nich děti budou jistit navzájem a s pomocí vedoucích. Samotné lezení bude probíhat tak, že se děti rozdělí do skupin, vždy s dvěma dospělými, takže vzniknou 3 skupiny. Poté si střídavě budou prolézat jednotlivé překážky. Budou využívat jak vlastních dovedností v individuálním lezení, tak skupinové kooperace v lezení skupiny.

Lanové aktivity jsou v dnešní době trendové, proto by to mohla být jedna z nejlepších aktivit tábora. Děti budou moci poznat adrenalinový sport z „běžného“ života, což pro ně může být obrovský zážitek. Na konci celého programu si s dětmi promluvíme o jejich zážitcích a pocitech.⁷³

4.2.6 Opékání buřtů

Děti budou opékat buřty, které byly v pokladu ze hry Stopovaná. Dojdou si do lesa pro dřevo připravené z dopolední hry Stopovaná, pod dohledem dospělé osoby si připraví oheň.

4.2.7 Večerní komunita

Při večerní komunitě se opět setkají všechny děti i vedoucí. V úvodu zhodnotí den, poví si, co bylo dobré a co méně příjemné, děti i vedení.

Tématem druhé komunity jsou krádeže a záležitosti s tím související.

⁷² Informace získané na základě rozhovoru s lanovým instruktorem (licence MŠMT), p. Petrem Obhlídalem, dne 18.5.2012 v Litomyšli.

⁷³ Informace získané na základě rozhovoru s lanovým instruktorem (licence MŠMT), p. Petrem Obhlídalem, dne 18.5.2012 v Litomyšli.

4.2.7.1 „Zlost a agresivita – práce s negativními emocemi“

Sopka

Cíl: Pomoci dětem pozitivním způsobem vyjadřovat pocity.

Pomůcky: Pracovní listy, tužky.

Časová náročnost: 45 minut.

Průběh: Rozdáme účastníkům pracovní list, viz. příloha č. 8. Pomocí tohoto listu si děti mohou uvědomit specifika kolem vyjadřování pocitu „zlosti“. Tato emoce je často příčinnou agresivity, která je u klientů OSPOD častým problémem. Hovoříme s dětmi o tom, co se může stát jemu či jeho okolí, pokud na svých pocitech zlosti „sedí“ a nepustí je ven (např. nevhodný výbuch, zlostná či násilná reakce aj.). Povídáme si také o odlišných způsobech vyjadřování emocí. Děti mají s vedoucími možnost zjišťovat vhodné a nevhodné vyjadřování zlosti.⁷⁴

Agresivita je potřebná vlastnost každého tvora, daná všem bytostem od přírody. Bez ní by nepřežil. S dětmi je potřeba téma agresivity otevřít a hovořit s nimi o tom, co může agresivitu spouštět. Vedoucí se bude dětí ptát na to, zda a za jakých okolností byli oni sami rozzlobení až tak moc, že se chovali agresivním způsobem. Společně s dětmi se snažíme nalézt míru, které chování je ještě přijatelné a kdy už to v pořádku není.⁷⁵

Vedoucí by měli mít na paměti, že vychovatelé se často snaží děti vychovávat k tomu, aby nebyli agresivní, zpravidla ale zase jen agresivními metodami. Efekt takového směřování je tedy nulový, naopak má spíše opačný efekt.⁷⁶

Můžeme s dětmi mluvit také o tom, že potlačování hněvu není na místě, protože v důsledku takového postupu se napětí hromadí a může vézt k ještě závažnějším důsledkům. Lepší je nalézat vyjadřování napětí společností přijatelnými způsoby, např. sportem, relaxací, tancem aj.⁷⁷

4.2.7.2 Relaxace II.

Cíl: Záměrem této relaxace je, aby se děti uvolnily a zaposlouchaly do příběhu. I schopnost soustředit se na jeden vjem a dosáhnout uvolnění těla je relaxační umění.⁷⁸

⁷⁴ Srov. GELDARD, K. – GELDARD, D. *Dětská psychoterapie a poradenství*, s. 268.

⁷⁵ Srov. ŠIMANOVSKÝ, Z., ŠIMANOVSKÁ, B. *Hry pro rozvoj zdravé osobnosti*, s. 15.

⁷⁶ Srov. DAHLKE, R. *Agrese jako šance*, s. 26.

⁷⁷ Srov. ŠIMANOVSKÝ, Z., ŠIMANOVSKÁ, B. *Hry pro rozvoj zdravé osobnosti*, s. 15.

⁷⁸ Srov. CUNGI, H. – LIMOUSIN, S. *Relaxace v každodenním životě*, s. 81.

Přínos a hloubka příběhu je zde vedlejším, přesto jednoznačným přínosem. Pokud budou chtít děti o příběhu hovořit, dáme jim k tomu prostor.

Časová náročnost: 20 – 40 minut (dle zájmu dětí).

V úvodu si zopakujeme aktivitu z relaxace předchozího dne. Následně děti vyzveme, aby si pohodlně lehly s tím, že budeme v pološeru číst příběh:

„Jak Ráma zkrotl bílého koně

V daleké staré zemi Indii žil jednou jeden malý chlapec. Jmenoval se Ráma. Žil s rodiči v bílém domku ve vesnici uprostřed lesů.

Jedné noci Rámu cosi vzbudilo. Vstal, přistoupil k oknu a uviděl krásného divokého koně, tiše běžel kolem pole. Bíle zářila jeho srst v měsíčním světle. Měl dlouhou, modrou hřívu. Kdyby tak ten kůň byl můj, pomyslel si Ráma, jak bych byl šťasten... Ráma se tiše vyplížil z domku a vydal se hledat koně. Prošel lesem. Přešel kolem okrouhlého pole a pak kolem čtvercového rýžového pole. Vyšplhal se na vysoké skály a pak uviděl bílého koně stát před sebou na břehu řeky. Ráma si utrhł vrbovou větev jako jezdecký bič a připlížil se ke koni tak tiše, jak to jen dokázal... Kůň však spatřil bič a odklusal pryč.

Začalo svítat. Kůň utekl do lesa a Ráma jej stále ještě hledal. Jen svůj jezdecký bič nyní odhodil. A pak uviděl Ráma koně znovu. Stál tiše uprostřed pole. Tentokrát jej kůň nechal přiblížit. Ráma mluvil na koně tichým hlasem: „Jsi unaven během. Tvá srst je pokryta penou. Zůstaň stát. Vytrů ti srst. Budme přáteli...“ a zatím, co pronášel tato pokrytecká slova, chytil Ráma koně oběma rukama pevně za hřívu. Kůň se však vzepjal a Ráma spadl na zem. Při pádu si poranil koleno.

Ráma se zvedl a belhal se na cestu k rýžovému poli, v němž kůň zmizel. Prošel rýžovým polem a pak zase lesem. Šel dlouhou dobu. Koleno ho bolelo stále víc. Konečně koně uviděl. Stál v lesním průseku a pásł se na bylinách. Ráma už neváhal k němu přijít. Klidně na koně promluvil: „Pokusil jsem se tě přemoci násilím a potom lstí. Jednal jsem špatně a prosím o prominutí. Chci Ti nabídnout čestnou smlouvu. Budeš-li ochoten mě následovat, připravím Ti krásný nocleh na čerstvé slámě. Každý den Ti budu nosit čerstvou vodu a velkou dávku sena.“ Kůň souhlasil a bok po boku se spolu vraceli zpátky domů.

Ráma byl k smrti unaven, když dovedl koně do stáje. Ale ještě mu donesł vody a ovsu. Pak vedle koníka tvrdě usnul.

Když se probudil ve své postýlce, slunce už stáło vysoko na obloze... a kůň, byl pryč...

Ráma běžel za matkou a vyprávěl jí o nočním dobrodružství. „Snil jsi“, řekla mu. „Ale každý sen obsahuje zrníčko pravdy. To, co jsi viděl jako divokého koně, to je tvé vlastní tělo. Rádo se svobodně bouří jako mladý kůň. Ale ty je můžeš zkrotit. Když s ním budeš jednat klidně a trpělivě, bude ti nejvěrnějším přítelem. Nesmíš však proti němu nikdy použít násilí ani lsti.“⁷⁹

Nepříznivé počasí

V případě souvisle nepříznivého počasí bychom program tomuto stavu přizpůsobili. Aktivitu batikování triček a turnaj ve stolním tenise bychom přesunuli pod střechu do prostor, které budeme mít v RZ Mladočov k dispozici. Stejně tak stopovanou bychom realizovali v areálu tábora, venkovní přecházení mezi zastřešenými částmi by děti zvládli s pláštěnkami. Odpoledne v lanovém centru by se muselo v nepřetržitém deštivém počasí zrušit. Tyto dvě hodiny bychom vyplnili hrami v budově. Opékání buřtů by se také nekonalo, děti by měly večeři připravenou kuchyní. Závěrečná komunita by v případě nepříznivého počasí probíhala beze změn.

4.2.8 Hry na „mokrý program“

4.2.8.1 Aforismy

Cíl: Rozvoj kreativního myšlení.

Pomůcky: Papíry a tužky.

Časová náročnost: 30 minut (dle zájmu dětí).

Průběh: Děti se posadí a jeden z vedoucích přečte uvedení do hry:

„Lidská mysl je jako padák. Není k ničemu, dokud se neotevře.“ – „Aforismus je vtipný výrok vyjadřující nějakou životní moudrost nebo zkušenost. Často se setkáváme s výroky slavných lidí, které někdo jiný zaznamenal a zveřejnil pro poučení a pobavení širší veřejnosti. Každý z nás však někdy pronese vtipný a moudrý výrok, který časem spadne v zapomnění, není-li zaznamenán. Tato hra umožní každému, aby si ověřil vlastní ostrovtip.“⁸⁰

⁷⁹ KAVALE-PAZLAROVÁ, M. - NEDVĚDOVÁ, S. - PILAŘOVÁ, M. *Psychorelaxační cvičení pro děti s LMD*, s. 40-41.

⁸⁰ PRÁZDNINOVÁ ŠKOLA LIPNICE, *Zlatý fond her I.*, s. 27.

Každé dítě dostane papír a tužku, na který bude psát doplnění, která ho napadnou na následující nedokončené věty, např.:

„Život je jako kolotoč...“

„Láska je jako létající talíř...“⁸¹

Hru můžeme stále opakovat s dalšími nedokončenými výroky. Nově vytvořené aforismy si přečteme a ohodnotíme je dle bodové škály (0–5 bodů). Sčítání bodů bude provádět pověřený vedoucí, který nakonec vyhlásí 2-3 nejpovedenější a tedy nejúspěšnější výroky.⁸²

4.2.8.2 Kdo je kdo

Cíl: Procvičení pozornosti a schopnosti kombinovat informace, hlubší poznání členů skupiny.

Pomůcky: Vedoucí ke hře připraví otázky, papíry, tužky.

Časová náročnost: 40 minut.

Průběh: Vedoucí připraví otázky, jejichž odpovědi povedou k vybraným členům skupiny, kteří dotazy zodpovědí. Tyto otázky budou na papíře dány čtyřem vybraným dětem, které je zpracují. Podepsané papíry s odpověďmi budou předány zpět vedoucímu. V dalším kroku hry čte vedoucí z listu označeným číslem 1. Všichni ostatní hráči se dle odpovědí snaží uhodnout, kdo se pod číslem jedna skrývá. Stejně tak se zpracují další 3 listy. V poslední fázi hry budeme hodnotit, kolik lidí správně uhodlo odpovídajícího. Ten, kdo byl nejčastěji správně označen, je pravděpodobně nejlépe ve skupině známý. Můžeme vyhlásit i nejúspěšnějšího hráče, který odhalil některou nebo i více osob.⁸³

Typy na otázky:

„Jaké máš osobní přání?“

Která lidská vlastnost se Ti nejvíce přičítá?

Co bys dělal s výhrou 100 000 Kč?

Které jídlo by sis objednal v luxusním podniku?

Když bys musel – jaký typ trestné činnosti by pro Tebe byl nejpříjemnější?

⁸¹ PRÁZDNINOVÁ ŠKOLA LIPNICE, *Zlatý fond her I.*, s. 27.

⁸² Srov. PRÁZDNINOVÁ ŠKOLA LIPNICE, *Zlatý fond her I.*, s. 27.

⁸³ Srov. PRÁZDNINOVÁ ŠKOLA LIPNICE, *Zlatý fond her I.*, s. 56.

Co se nedá koupit za peníze?“ aj.⁸⁴

4.2.8.3 Mars a Venuše

Cíl: Diskuzní hra s cílem nahlédnout rozdíly mezi dívkami a chlapci.

Pomůcky: Svíčky, různé citáty, připravená témata.

Časová náročnost: 1,5–2 hod.

Průběh: Děti se rozdělí do dvou skupin – dívky a chlapci zvlášť. Do každé skupiny se přidá jeden z vedoucích, dle pohlaví ve skupině. Jedna skupina se usadí kolem svíčky a bude hovořit na dané téma. Členové druhé skupiny budou sedět a naslouchat, aniž by cokoliv říkali. Po cca 15 minutách se skupiny prohodí a ti, kteří poslouchali, budou mluvit na stejné téma. Mohou zaujímat i postoje k tomu, co slyšeli v předchozí diskuzi.

Výměnu skupin provedeme cca 3x, ve všech kolech se bude hovořit na jiné téma. V závěru těchto diskuzí si řekneme, zda byly rozdílné postoje mezi dívkami a chlapci, popř. v čem. Naskytne se zde také možnost, aby se zde všichni navzájem naslouchali.⁸⁵

Inspirativní témata:

„Typické vlastnosti jednotlivých pohlaví: existuje něco takového? Vlastní zkušenosti apod.

Schopnosti a dovednosti – v čem jsou ženy lepší než muži a naopak?

Každodenní život – rozdělení práce v domácnosti, péče o děti, rovnoprávnost na pracovišti apod.

Přátelství vs. vztah“⁸⁶

⁸⁴ PRÁZDNIHOVÁ ŠKOLA LIPNICE, *Zlatý fond her I.*, s. 56.

⁸⁵ Srov. FRANC, D. – ZOUNKOVÁ, D. – MARTIN, A. *Učení zážitkem a hrou – praktická příručka instruktora*, s. 178.

⁸⁶ FRANC, D. – ZOUNKOVÁ, D. – MARTIN, A. *Učení zážitkem a hrou – praktická příručka instruktora*, s. 178.

4.3 Třetí den

Tabulka č. 8: Harmonogram třetího dne – sobota

harmonogram	činnost	cíl programu	potřebné pomůcky	personální požadavky
po probuzení	rozcvička, 8 hod. snídaně	Protažení, nastartování organismu	x	2 vedoucí
dopoledne 3. den	8.30 hod. odjezd do Toulovcových maštálí	poznání CHKO Vysočina, zážitek ve skalách	x	plná účast personálu
odpoledne 3. den	aktivity v Toulovcových maštálích	fyzické vyžití, ale i prostor pro rozhovory a hry s psychologickou aktivitou,	x	plná účast personálu
večer 3. den	19 hod. společná komunita	zhodnocení dne, ocenění dobrého, přehodnocení nepovedeného	tužka, papír	účast personálu, který připravuje program
noc	24.00 hod. noční hra	prožitek z noční cesty lesem	svíčky, tužky, papíry	plná účast personálu

4.3.1 Rozcvička

Rozcvička ve skupinkách - pohyb na hřišti, při kterém děti hrají hru „kámen, nůžky, papír“ tak, jak se navzájem potkávají (tzn., intenzita cvičení u dětí, by měla být velmi nízká tak, jak by mělo na začátku dne být s ohledem na bezpečnost a nastartování organismu).

4.3.2 Toulovcovy maštale – průzkum skalního města

Výletní den je stravování zajištěno pomocí balíčku „na cestu“, který děti i personál dostanou v RZ Mladočov.

Cíl: Seznámení s přírodní rezervací.

Pomůcky: Ke každé hře rozepsáno zvláštní vybavení.

Časová náročnost: Celý den - příjezd do Toulovcových Maštálí v 9 hod., odjezd v 17.30 hod.

Průběh: Děti seznámíme s prostředím skal, které jsou v kraji výjimečnou přírodní rezervací. Ve skalách strávíme celý den, celková plocha rezervace je 1083,6 hektarů. Maštale jsou soustava skalnatých údolí, většina skal je z pískovce. Místní považují skály za tzv. přírodní město. Uvnitř skal teče několik potůčků, což dodává celé oblasti kouzlo. Oblast nabízí nejen krásnou podívanou, ale vyskytuje se zde i mnoho vzácných živočichů a rostlin.

Dále děti seznámíme s chováním v Toulovcových maštálích, které by se nás v den výletu mohly týkat. Např. zde není možné rozdělávat oheň, odhazovat odpadky, křičet, poškozovat stromy a keře aj. Ostatní pravidla jako např. zakládání táborů, jízda na kole atd. pro nás nejsou aktuální.⁸⁷

Vždy, když bude příležitost, čas a prostor, tak si zahrajeme hru tak, aby byla procházka Maštálí zajímavější a pestřejší.

4.3.2.1 Hra „Po mé pravici si sedne“

Cíl: Psychologická hra, při které se každý zamyslí nad ostatními, a zároveň se může dozvědět něco zajímavého o sobě.

Pomůcky: Bez pomůcek.

Časová náročnost: 30 minut.

Průběh: Děti i vedoucí si sednou do kruhu, kde nechají jedno volné místo. Ten, kdo má volné místo po pravici, řekne: Po mé pravici si sedne..., protože... a řekne nějaké pozitivní hodnocení dotyčného. Pochvala se musí vázat na nějaký skutek, čin, nebo slovní projev, který se stal během pobytu. Vedoucí korigují, aby se všichni vystřídali.⁸⁸

4.3.2.2 Společná pavoučí síť

Cíl: Pavoučí síť je hra zaměřená na rozvoj spolupráce, obratnosti. Děti poznají, jak je důležité pozorně sledovat, co kdo dělá. Ověří si přísloví: Spěchej pomalu. Zábavnou formou je možné si zde vyzkoušet, jak se život nebo situace ve skupině může snadno

⁸⁷ Srov. PŘÍRODNÍ REZERVACE MAŠTALE. *Maštale*. [online]. [cit. 2012-05-07]. Dostupné z <http://www.mastale.cz/pr_toul_mastale.htm> .

⁸⁸ Srov. OSOBNOSTNÍ ROZVOJ PEDAGOGA. *Sebepoznání a vzájemné poznání*. [online]. [cit. 2012-05-07]. Dostupné z <<http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m2/05-2-1-sebepoznani-a-vzajemne-poznani.html>> .

zamotat. Také ukáže, jak je důležitá trpělivost a kooperace s ostatními, aby se vše napravilo.

Pomůcky: K této hře musí vedoucí mít připravené dlouhé švihadlo či provaz.

Časová náročnost: 30 – 40 minut (dle zájmu dětí, popř. počtu opakování).

Průběh: Děti vytvoří velký kruh a každý drží jeden konec švihadla. Vedoucí poté dá znamení, po kterém každý hráč překročí nebo podleze několik provazů. Poté se opět pokusí postavit co nejvíce do kruhu, a tak se vytvoří společná síť. Následně je cílem, co nejrychleji rozmotat síť a opět stát ve volném kruhu. Během vymotávání musí každý po celou dobu držet svůj konec švihadla.

I tato aktivita ukazuje, jak je důležité si navzájem pomáhat, táhnout za jeden provaz.⁸⁹

4.3.2.3 Čtverec z lana

Cíl: Rozvoj spolupráce.

Pomůcky: Švihadla či provaz.

Časová náročnost: 30 – 40 minut (dle zájmu dětí, popř. počtu opakování).

Průběh: Všichni účastníci zavrou oči a každý se chytí lana, kterého se během hry musí stále držet. Úkolem skupiny je, aby vytvořili z lana zadaný geometrický útvar (např. čtverec, obdélník, trojúhelník aj.).⁹⁰

4.3.2.4 Závod stonožek

Cíl: Nácvik kooperace ve skupině.

Pomůcky: bez pomůcek.

Časová náročnost: 30 – 40 minut (dle zájmu dětí, popř. počtu opakování)

Průběh: Rozdělíme děti dvou skupin, v každé skupině bude navíc i jeden vedoucí, aby byla hra pro děti více zábavná. Skupina se postaví do zástupu a naráz se předkloní, každý účastník podá levou ruku mezi svým nohama hráči za sebou, pravou rukou chytí podávanou ruku hráče před sebou, čímž utvoří jakousi stonožku. Obě stonožky mezi sebou budou závodit, která přejde či přeběhne předem daný úsek dříve. Stonožka se cestou nesmí

⁸⁹ Srov. NEUMAN, J. - ZAPLETAL, M. *Hry do kapsy X.*, s. 49-50.

⁹⁰ Srov. ŠIMANOVSKÝ, Z. - ŠIMANOVSKÁ, B. *Hry pro rozvoj zdravé osobnosti*, s. 35.

rozpojit. Rychlejší stonožka vyhrává. Ve skalách je možné tuto hru hrát na různých úsecích, popř. zvyšovat náročnost terénu.⁹¹

4.3.2.5 Naslouchat barvám a vidět zvuky

Cíl: Seznamování se s přírodou prostřednictvím různých smyslů.

Pomůcky: Tvrdé papíry, lepidla, hrnky.

Časová náročnost: cca 6 x 30 minut.

Průběh: Děti si postupně vyzkouší všechny své smysly – zrak, sluch, čich, chuť, hmat a intuici. V průběhu celého putování po Touloupcových maštálích budeme dětem připravovat následující zastavení:

První zastavení

Dětem dáme tvrdé papíry, na které nalepí různé přírodní materiály. Každý si volí barvy dle svého vkusu a nálady, snaží se volit co nejpestřejší škálu zabarvení.

Druhé zastavení

Účastníci se cíleně orientují na zvuky okolí. Říkají si, co vše během určitého časového úseku slyšeli se zavřenýma očima. Přemýšlí o důvodech a důležitosti zvuků v přírodě. Také si mohou některé zvuky vyzkoušet imitovat apod.

Třetí zastavení

Každému řekneme, ať si do hrníčku nasbírá různé věci z přírody, které jsou nějak cítit. Může to být nejen vůně příjemná, ale i zapáchající. Navzájem si své výsledky porovnají, nechají si navzájem přivonět a o této etapě hry si také budeme povídat.

Čtvrté zastavení

Nachystáme dětem do hrníčků jedlé plody, které cestou najdeme (borůvky, maliny, lesní jahody), popř. které si dopředu připravíme, pokud víme, že po cestě žádné ovoce nebude. Rozdělíme děti do dvojic, jeden „krmí“ a druhý se zavázanýma očima ochutnává a snaží se poznat, o jaký druh plodiny jde. V této části hry máme příležitost děti upozornit na jedovaté rostliny a houby, se kterými se mohou v lese setkat.

⁹¹ Srov. ŠIMANOVSKÝ, Z. - ŠIMANOVSKÁ, B. *Hry pro rozvoj zdravé osobnosti*, s. 37.

Páté zastavení

Dětem zavážeme oči a řekneme jim, ať si najdou „svůj“ strom, se kterým se následně pomocí hmatu, co nejdetailněji seznámí. Pak všechny odvedeme o kousek dál, rozvážeme jim šátky a pošleme je, ať se každý pokusí znovu najít „svůj“ strom.

Šesté zastavení

Na tichém místě v trávě si s dětmi lehne, zavřeme oči a necháme plynout myšlenky. Poté si společně můžeme povídat o tom, co koho napadlo, o čem přemýšlel nebo si představoval.⁹²

4.3.2.6 Práva zvířat

Cíl: Děti by měli pochopit výchozí principy, na nichž spočívají zákony a společenská pravidla. Dokázat účinně spolupracovat ve skupině.

Pomůcky: Fixy, lepidlo, papíry a připrané karty.

Časová náročnost: 1 hodina.

Průběh: Děti mají na kartičkách popsané aktivity lidí vůči zvířatům. Ve dvojicích si své kartičky sestaví do žebříčku od nejpříjemnějších po naprosto neakceptovatelné aktivity vůči zvířatům. Poté je spojíme do dvou skupinek a zde si navzájem budou o svých žebříčkách povídat.

Aktivity: lov zvěře pro získání kožešiny,
zvířata na testování kosmetiky a její nezávadnosti na člověka,
zvířata na testování nových vojenských zbraní,
chov zvířat v ZOO,
lov zvěře na zábavu,
zvířata při testování vlivu léků,
chov zvěře v oborách (např. u zámků apod.),
využití zvířat pro tažení vozů či pluhů na poli,
zvířata v reklamách,
zvířata v cirkuse,

⁹² Srov. ŠIMANOVSKÝ, Z.- ŠIMANOVSKÁ, B. *Hry pro rozvoj zdravé osobnosti*, s. 97-98.

chov dobytka na polích a loukách pro využití jako jídlo,
zvířata trénující se k závodním účelům (např. koně),
zvířata k bojovým utkáním,
zvířata na soutěžních přehlídkách,
sportovní rybolov.

Vedoucí zde mají důležitou úlohu, protože by měli děti směřovat a následně připojit i kontext s lidským právem a jeho případným porušováním.⁹³

Tuto hru zvolíme z důvodu, aby si děti uvědomily význam slov „právo“ v jiném kontextu, než je pouze „svět lidí“. Pro děti by „právo“ skrz zvířata mohlo být zajímavější a přijatelnější, protože zvířata v dětech mohou vzbuzovat pocit bezbrannosti a hra v nich může vzbudit emoce, které si snáze zapamatují a spojí v reálném životě.

4.3.3 Večerní komunita

Úvod večerní komunity zahájí vedoucí stejně, jako předchozí večer. Děti s vedoucími zhodnotí den, ocení to dobré, zmíní i to, na čem by se dalo pracovat. Stále platí pravidla komunitního kruhu.

4.3.3.1 Pracovní listy II.

Stejně jako v předchozích komunitních setkáních i tentokrát zhodnotíme celý den.

Zločin a trest

Cíl: Aktivita by měla pomoci dětem porozumět povaze vlastního chování, uvážit jeho přiměřenost a pochopit důsledky. Děti si vyzkouší, jak nahlízejí na závažnost určitých nepřijatelných způsobů chování.

Pomůcky: Pracovní listy, tužky.

Časová náročnost: 1 hodina.

Průběh: Vedoucí dětem rozdá pracovní listy, viz. příloha č. 9. Každý si svůj list vyplní dle pokynů na něm napsaných. Vše vyplňuje dle svého názoru a pojetí. Až budou s prací

⁹³ Srov. ŠIMANOVSKÝ, Z. - ŠIMANOVSKÁ, B., *Hry pro rozvoj zdravé osobnosti*, s. 98-99.

hotovi, tak si listy zpracujeme společně. Řekneme si, které činy se nejčastěji opakovaly na prvních místech a které na těch posledních.⁹⁴

4.3.3.2 Relaxace III.

Tygrí relaxace

Časová náročnost: do 20 minut.

„Popis: V lehu na břicho vzpažíme, pokrčíme paže, levou dlaň položíme na hřbet pravé ruky. Hlavu otočíme vpravo a položíme na spojené ruce. Unožíme, skrčmo pravou nohu. Trup natočíme tak, aby pravý loket směřoval k pravému kolenu (může se ho i dotýkat). Uvolníme celé tělo, zejména pánev a bederní část páteře. Zavřeme oči. Totéž cvičení provádíme i na druhou stranu.

Účinky: Cvičení uvolňuje záda, hlavně v bederní oblasti, prohlubuje dýchání do zad, posiluje dech v dolní protažené části trupu, vyrovnává svalové napětí u zkrácených svalů po stranách trupu, celkově zklidňuje tělo i mysl.“⁹⁵

4.3.4 Noční hra

Cíl: Noční hra by měla dětem přinést intenzivní prožitek a vlastní sebezkušenost. Aktivitu se zúčastní všechny děti. Do aktivity budou také zapojeni všichni vedoucí. S ohledem na neznámé prostředí se připraví zjednodušený scénář a zkrácená trasa tak, aby ji mohli absolvovat všichni účastníci pobytu. Hra bude uskutečněna od 24.00 do 1.00 hod. Noční hra je aktivitou, na kterou všechny děti často vzpomínají a vypráví o ní. Proto nebude chybět ani na tomto táboře.

Pomůcky: Sklenice, svíčky, petrolejové pochodně.

Časová náročnost: 1 – 1,5 hod.

Průběh: Startovní a cílové stanoviště bude označeno pochodní. Hráči půjdou jednotlivě po lesní cestě. Na té budou pokládány v rozestupu viditelnosti ve sklenicích svíčky. Trasa je myšlena zhruba na 600m. Jeden dospělý bude na začátku dráhy děti vypouštět v časových intervalech, druhý dospělý bude v cíli účastníky vítat. Ostatní dospělí jsou v roli „neviditelné“ pojistky na trase, kdyby se něco dělo a děti potřebovaly okamžitou

⁹⁴ Srov. GELDARD, K. – GELDARD, D., *Dětská psychoterapie a poradenství*, s. 273.

⁹⁵ STUHLÍKOVÁ, I. – PROKEŠOVÁ, L. – KREJČÍ, M. – MAZEHOVÁ, Y. – KOUŘILOVÁ, J., *Zvládání emočních problémů školáků*, s. 164.

pomoc. Vedoucí strašit nebudou, průchod lesem bude i tak vyžadovat od dětí statečnost. Cílem hry je trasu tedy pouze projít.

Při noční stezce odvahy nepůjde o čas, ale především o bezpečnost. Po hře předpokládáme, že děti budou plny dojmů, budou si chtít ještě chvíli povídat a spánek se o něco málo ještě oddálí.

Nepříznivé počasí

Program celodenního výletu, který je zde naplánován na třetí táborový den, se přizpůsobí na den s co nejvýhodnějším počasím. Pokud by druhý den bylo počasí příznivější, pořádali bychom výlet tento den. Jinak budou děti vybaveny pláštěnkami a impregnovanou obuví. S ohledem na počasí bychom výlet do skal případně i zkrátili a některé aktivity přesunuli do zastřešených prostor v táboře.

4.4 Čtvrtý den

Tabulka č. 9: Harmonogram čtvrtého dne – neděle

harmonogram	činnost	cíl programu	potřebné pomůcky	personální požadavky
snídaně	x	x	x	x
dopoledne 4. den	úklid areálu, závěrečné hry, předávání diplomů	ukončení akce	x	účast veškerého personálu

Poslední ráno vynecháme rozcvičku, protože děti měly v noci noční hru, méně spaly, a proto o půl hodiny posuneme budíček.

4.4.1 Úklid areálu

Děti si budou ráno po snídani balit batohy a uklízet areál. Vedoucí si děti rozdělí na malé skupiny, rozčlení pozemek tábora na sektory a každá skupina bude ručit za úklid svého oddílu. Jedná se především o vysbírání případných odpadků. S ohledem na to, jak se vše časově zvládne, si děti mohou zahrát hry.

Časová náročnost: 30 minut.

4.4.2 Ulička důvěry

Cíl: Prohlubování důvěry mezi účastníky a získávání odhadu situace, rozvíjení soustředěnosti.

Pomůcky: Bez pomůcek.

Časová náročnost: 45 minut (dle zájmu dětí, popř. počtu opakování).

Průběh: Děti se rozdělí do dvou skupin, postaví se naproti sobě tak, aby s nataženými rukama byly na dotek. Tím se utvoří „ulička důvěry“. Všichni v uličce důvěry stojí s rukama před sebou a jeden dobrovolník touto uličkou bude probíhat. Než vyběhne, zeptá se všech v uličce, jestli jsou připraveni, oni by mu měli odpovědět, zda jsou. Běžec se rozběhne ze vzdálenosti cca 15 m od uličky a měl by běžet stejnou rychlostí od začátku až na konec uličky. Členové uličky zvedají ruce těsně před běžcem. Ruce účastníků utvoří jakoby vlnu.

Hru je vhodnou několikrát zopakovat, protože důvěra v „uličku“ přijde pozvolna, zpočátku budou pravděpodobně dobrovolníci uličku spíše rychleji procházet.⁹⁶

4.4.3 Pád důvěry

„Pád důvěry představuje jednoduché, ale přitom účinné cvičení pomáhající vytvářet ovzduší důvěry a odhodlanosti.“⁹⁷

Cíl: Rozvoj důvěry, odpovědnosti a odvahy.

Pomůcky: Využijeme ping-pongový stůl.

Časová náročnost: 50 minut (dle zájmu dětí, popř. počtu opakování).

Průběh: Této aktivity se zúčastní vedoucí, kteří budou zajišťovat bezpečnost akce. Jeden dobrovolník se postaví na hrací stůl. Zbytek dětí, včetně všech dospělých, se na zemi seřadí proti sobě do dvou řad a napřáhnou ruce před sebe. Do takto připravených rukou by měl hráč na ping-pongovém stole spadnout zády. Je důležité, aby padal napnutý a zpevněný jako prkno. Členové skupiny spolu komunikují, dobrovolník se před pádem musí ptát, zda jsou všichni na jeho pád připraveni, oni odpovídají. Padající tak upozorňuje těsně před tím, než se k činu rozhodne.

⁹⁶ Srov. HERMOCHOVÁ, S. – NEUMAN, J. *Hry do kapsy II.*, s. 35 – 36.

⁹⁷ Srov. HERMOCHOVÁ, S. – NEUMAN, J. *Hry do kapsy II.*, s. 38

S hlediska bezpečnosti je důležité: hráčů v řadě musí být minimálně 8, paže hráčů musí být urovňány „zapovitým“ způsobem, každý musí stát s jednou nohou zakročenou a měl by se plně soustředit, z paží vytvořená záchranná „sít“ musí být delší než padající dobrovolník a menší členové chytačů stojí v místě, kam dopadnou nohy, ti vyšší tam, kde dopadne trup a hlava. Prostor, ve kterém se padá, musí být rovný a bez kamení. Ten, kdo padá, by neměl mít na rukách hodinky, řetízky aj. věci, kterými je možno ublížit.⁹⁸

4.4.4 Předávání diplomů

Každý účastník si během táborového pobytu nějakým svým skutkem zasloužil diplom. Buď je to evidentní úspěch (např. vítězství ve hře), nebo se vedoucí takový čin pokoušejí nalézt (hezké jednání s ostatními účastníky tábora, pomoc kamarádovi aj.). Vycházíme z toho, že pro děti není lepší motivace k dobrému chování než pochvala a ocenění. Každé dítě si z tábora odveze alespoň dva diplomy.

4.4.5 Ukončení a zhodnocení akce - odjezd

Poslední aktivitou je ukončení akce, kdy nám děti zhodnotí námi připravený tábor jako celek, jednotlivé hry, místo konání akce a jednání vedoucích. Děti by nám zde také měly dát zpětnou vazbu, co jim tábor dal, co se dozvěděly, co pro ně bylo zajímavé, popř. co se naučily nového.

Akce končí ve 13 hod. po obědě, odjezdem z RZ Mladočov. Příjezd do Ústí nad Orlicí je plánován na cca v 13.30 hod., kde si rodiče své děti vyzvednou.

⁹⁸ Srov. HERMOCHOVÁ, S. – NEUMAN, J., *Hry do kapsy II.*, s. 37-38.

Závěr

V závěru své bakalářské práce se pokusím o určitou rekapitulaci tohoto projektu.

Cílem předkládaného projektu bylo vytvoření jasného plánu pro realizaci výchovně-zážitkového pobytu pro dětské klienty OSPOD.

Bakalářský projekt je navržen pro konkrétní oddělení sociálně-právní ochrany dětí a městský úřad v Ústí nad Orlicí. Zaměřili jsme se na rozšíření služeb v mezích zákona. Důvodem k tomuto projektu je, že pro lepší práci s klienty je třeba vytvořit příležitost i pro jiné formy setkávání, než je možné v rámci běžné pracovní doby. Naším cílem bylo tedy navrhnout tábor pro OSPOD.

První část této práce charakterizovala organizaci a podávala informace o jejím zakotvení v rámci obce. Je zde také SWOT analýza OSPOD Ústí nad Orlicí. V druhé části je rozbor průzkumu zájmu o tábor pořádaný OSPOD.

Předposlední část se věnovala návrhu projektu a organizačním záležitostem. Poslední část práce se zabývala časově-tématickými plány akce a detailně rozepisuje jednotlivé dny.

Ve své bakalářské práci jsme se snažili spojit všechny důležité informace pro realizaci tohoto specifického táborového pobytu. Postupovali jsme v ní od obecného vymezení pořádajícího zařízení, přes organizační záležitosti realizace, až po návrh průběhu jednotlivých dní.

Důkaz o tom, že tento projekt má i praktickou hodnotu, přinese až samotné uskutečnění tohoto typu tábora. Nicméně už nyní věřím, že v základní struktuře má tento projekt svou nosnost, a že v různých obměnách či doplněních je realizovatelný.

Seznam použité literatury a pramenů

Odborná literatura

BEROÚŠEK, P. *Rádce pořadatelům a vedoucím dětských táborů jako zotavovacích akcí pro děti*. 1. vyd. Praha : Soudy, 2005. 168 s. ISBN: 80-86846-05-9.

CUNGI, H. – LIMOUSIN, S. *Relaxace v každodenním životě*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2005. 159 s. ISBN 80-7178948-8.

ČÍRTKOVÁ L. – VITOUŠOVÁ, P. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů – příručka pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 191 s. ISBN 978-80-247-2014-2.

DAHLKE, R. *Agrese jako šance*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2005. 445 s. ISBN 80-249-0546-9.

FRANC, D. – ZOUNKOVÁ, D. – MARTIN, A. *Učení zážitkem a hrou – praktická příručka instruktora*. 1. vyd. Computer Press, a.s. 178 s. ISBN 978-80-251-1701-9.

GELDARD, K. – GELDARD, D. 1. vyd. *Dětská psychoterapie a poradenství*. Praha: Portál, s.r.o., 2008. 328 s. ISBN 978-80-7367-476-2.

HÁJEK, B. – HOFBAUER, B. – PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2008. 240 s. ISBN 978-80-7367-473-1.

HERMOCHOVÁ, S. – NEUMAN, J. *Hry do kapsy II*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2003. 96 s. ISBN 80-7178-673-X.

HRKAL, J. – HANUŠ, R. *Zlatý fond her II*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2007. 165 s. ISBN 978-80-7367-265-2.

KAVALE-PAZLAROVÁ, M. - NEDVĚDOVÁ, S. - PILAŘOVÁ, M. *Psychorelaxační cvičení pro děti s LMD*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1998. 64 s.

KOLAŘÍK, M. *Interakční psychologický výcvik*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. 160 s. ISBN 978-80-247-2941-1.

MARTÍNEK, Z. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 152 s. ISBN 978-80-247-2310-5.

NEUMAN, J. – ZAPLETAL, M. *Hry do kapsy X*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2005. 96 s. ISBN 80-7367-025-9.

NEUMAN, J. *Dobrodružné hry a cvičení v přírodě*. 5. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2009. 325 s. ISBN 978-80-7367-572-1.

PRÁZDNINOVÁ ŠKOLA LIPNICE. *Zlatý fond her I*. 2. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2008. 160 s. ISBN 978-80-7367-506-6.

ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. 2. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2004. 392 s. ISBN 80-7178-829-5.

STUHLÍKOVÁ, I. – PROKEŠOVÁ, L. – KREJČÍ, M. – MAZEHOVÁ, Y. – KOUŘILOVÁ, J. *Zvládání emočních problémů školáků*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2005. 176 s. ISBN 80-7178-534-2.

ŠIMANOVSKÝ, Z., ŠIMANOVSKÁ, B. *Hry pro rozvoj zdravé osobnosti*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2005. 260 s. ISBN 80-7367-024-0

Internetové zdroje

BATIKÁRNA. *Druhy batikování*, [online]. [cit. 2012-05-07]. Dostupné z <<http://www.batikarna.cz/druhy-batikovani>> .

ČÁPOVÁ, H.. *Lidovky.cz: Dětské gangy stojí za třetinou krádeží*. [online]. [2012-05-18]. Dostupné z <http://www.lidovky.cz/ln-detske-gangy-stoji-za-tretinou-kradezi-fge-/ln_domov.asp?c=A080317_210714_ln_domov_svo> .

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ ÚSTÍ NAD ORLICÍ. *Vzdělávací, relaxační a volnočasové centrum* [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.cckuo.cz/centrum.htm>> .

Dům dětí a mládeže v Ústí nad Orlicí. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.ddm-usti.cz/>> .

EICHLER, P. *Praha.idnes.cz*. [online]. [2012-05-18]. Dostupné z <http://praha.idnes.cz/trestne-ciny-detskych-a-mladistvych-pachatelu-jsou-stale-brutalnejsi-1em-/praha-zpravy.aspx?c=A120223_1737568_praha-zpravy_sfo> .

GOTTHARD, B. *Velká kniha her*. [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z <http://www.ltd-kralovice.cz/data/_text/000043/velka-kniha-her.pdf>

Heureka – Rekreační zařízení Mladočov. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.heurekaok.cz/rekreacni-zarizeni-mladocov/>> .

Heureka – Rekreační zařízení Mladočov. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.heurekaok.cz/cenik/>> .

KATALOG SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB. *Senior klub města Ústí nad Orlicí*. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.socialnisluzby-uo.cz/organizace/senior-klub-mesta-usti-nad-orlici1>> .

Krajská správa ČSÚ v Pardubicích. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/charakteristika_spravniho_obvodu_usti_nad_orlici> .

KRAJSKÁ SPRÁVA ČSÚ V PARDUBICÍCH. *Charakteristika správního obvodu Ústí nad Orlicí* [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/spravni_obvod_usti_nad_orlici> .

KRALUPSKÉ VOLEJBALISTKY, *Potvrzení o bezinfekčnosti*. [online]. [cit. 2012-05-07]. Dostupné z <<http://kralupskevolejbalistky.org/dl/bezinf.html>> .

Mateřské centrum Medvídek. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.medvidekuo.cz/>> .

Mateřské centrum U krtečka Dolní Dobrouč. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://ukrtecka.huu.cz/>> .

Městská knihovna Ústí nad Orlicí. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.knihovna-uo.cz/>> .

METODICKÝ PORTÁL – INSPIRACE A ZKUŠENOSTI UČITELŮ. *Komunitní kruh*. [online]. [cit. 2012-05-25]. Dostupné z <<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/424/KOMUNITNI-KRUH.html>> .

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=359/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy> .

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Vyhláška č. 106/2001 sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. [cit. 2012-03.02]. Dostupné z

<http://www.mzcr.cz/Legislativa/dokumenty/hygiena-deti-a-mladistvych_3546_1789_11.html> .

OBLASTNÍ CHARITA ÚSTÍ NAD ORLICÍ. *Dům pokojného stáří sv. Kryštofa* [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://uo.charita.cz/sluzby/dum-pokojneho-stari-sv-krystofa/>> .

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ PEDAGOGA, *Sebepoznání a vzájemné poznání*. [online]. [cit. 2012-05-07]. Dostupné z <<http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m2/05-2-1-sebepoznani-a-vzajemne-poznani.html>> .

PhDr. Marešová, A., *Vzdělávací institut ochrany dětí o.p.s.* [online]. [2012-05-18]. Dostupné z <http://www.viod.cz/editor/assets/download/prezentace_maresova_1.pdf> .

PŘÍRODNÍ REZERVACE MAŠTALE, *Maštale*. [online], [cit. 2012-05-07]. Dostupné z <http://www.mastale.cz/pr_toul_mastale.htm> .

Rekreační služby Ústí nad Orlicí. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://bazenusti.cz/>> .

Rodinné centrum Hrošík. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://hrosik.huu.cz/>> .
Rodinné centrum Srdíčko. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.rcsrdicko.estranky.cz/>> .

Stacionář Ústí nad Orlicí. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.stacionar-uo.cz/>> .

TECHNICKÁ ZAŘÍZENÍ BUDOV. *Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. [cit. 2012-03-02]. Dostupné z <<http://www.tzb-info.cz/pravni-predpisy/zakon-c-258-2000-sb-o-ochrane-verejneho-zdravi-a-o-zmene-nekterych-souvisejicich-zakonu>> .

ÚSTÍ NAD ORLICÍ. *Městský úřad* [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.ustinadorlici.cz/urad>> .

ÚSTÍ NAD ORLICÍ. *Městský úřad* [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.ustinadorlici.cz/urad/kontakty/?o=skupina-kontaktu-6>> .

ÚSTÍ NAD ORLICÍ. *Sociodemografická analýza města Ústí nad Orlicí a okolí*. [online]. [cit. 2012-03-01]. Dostupné z <<http://www.ustinadorlici.cz/?o=dokument-49>> .

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM SPOLEČNOSTI ČLOVĚK V TÍSNĚ. *Metodické listy*.
[online]. [2012-05-31]. Dostupné z
<<http://www.varianty.cz/index.php?id=17&item=78>>.

ŽIVOTNÍ-ENERGIE. *Léčivé kameny – dary země*. [online]. [cit. 2012-05-25].
Dostupné z <<http://zivotni-energie.cz/lecive-kameny-dary-zeme.html>> .

Legislativa

Vyhláška č. 106/2001 sb. *O hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti*, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 258/2000 Sb., *O ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících předpisů*, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 359/1999 Sb., *O sociálně-právní ochraně dětí*, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. ze dne 15. srpna 2002 *O stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností*.

Rozhovory

Informace získané na základě rozhovoru s vedoucím oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí, p. Bc. Petrem Čadou, DiS, dne 2.3.2012 v Ústí nad Orlicí.

Informace získané na základě rozhovoru s vedoucí odboru sociálních služeb MěÚ Ústí nad Orlicí, pí. Bc. Ivou Nečekalovou dne 2.3.2012 v Ústí nad Orlicí.

Informace získané na základě rozhovoru s lanovým instruktorem (licence MŠMT), p. Petrem Obhlídalem, dne 18.5.2012 v Litomyšli.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přehledová tabulka rozvrstvení obyvatelstva v Ústí n. Orł. dle věku...	15
Tabulka č. 2: SWOT analýza oddělení OSPOD na MěÚ Ústí nad Orlicí.....	18-20
Tabulka č. 3: Finanční náklady na ubytování.....	34
Tabulka č. 4: Finanční náklady na dopravu.....	35
Tabulka č. 5: Celkové finanční náklady.....	35
Tabulka č. 6: Harmonogram prvního dne.....	38-39
Tabulka č. 7: Harmonogram druhého dne.....	44
Tabulka č. 8: Harmonogram třetího dne.....	54
Tabulka č. 9: Harmonogram čtvrtého dne.....	61

Seznam příloh

Příloha č. 1: ORGANIZAČNÍ ŘÁD MĚSTSKÉHO ÚŘADU ÚO

Příloha č. 2: DOTAZNÍK

Příloha č. 3: PLAKÁT TÁBOROVÉ AKCE

Příloha č. 4: PŘIHLÁŠKA

Příloha č. 5: SEZNAM VĚCÍ S SEBOU NA TÁBOR

Příloha č. 6: INFORMOVANÝ SOUHLAS RODIČE

Příloha č. 7: POTVRZENÍ O BEZINFEKČNOSTI

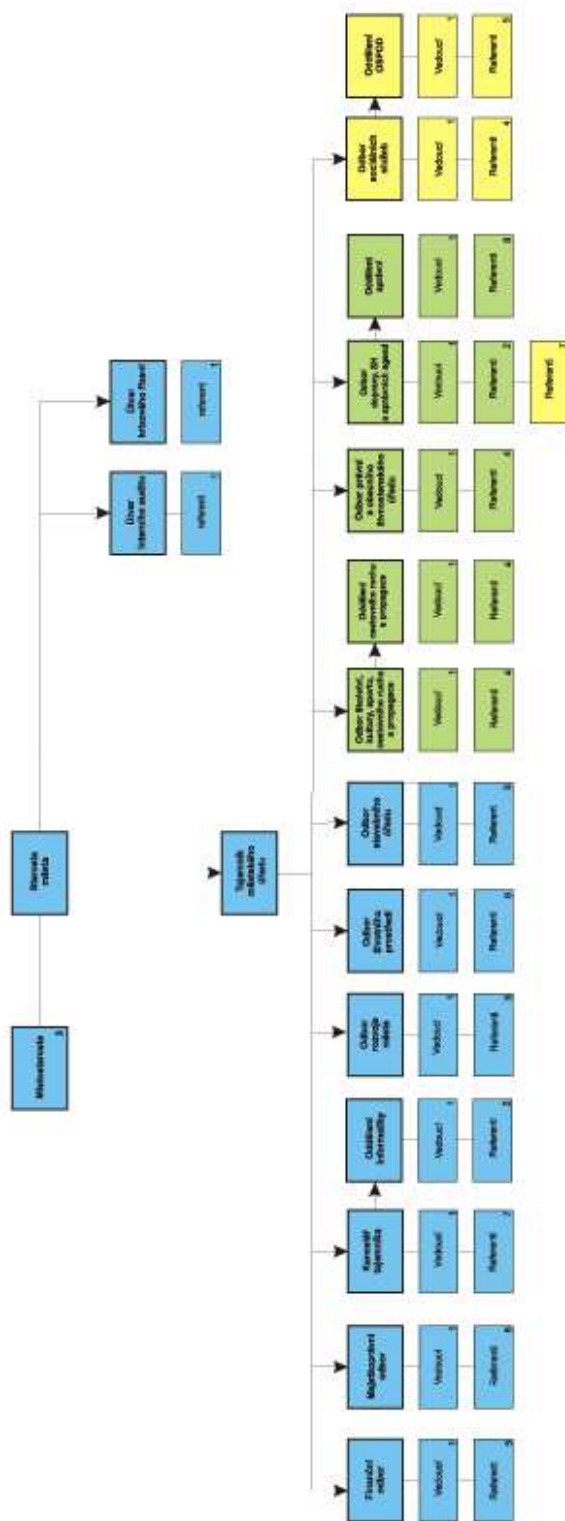
Příloha č. 8: PRACOVNÍ LIST NA KOMUNITU II.

Příloha č. 9: PRACOVNÍ LIST NA KOMUNITU III.

Příloha č. 1: ORGANIZAČNÍ ŘÁD MĚSTSKÉHO ÚŘADU ÚO

Organizační řád Městské úřadu Ústí nad Orlicí [online]. 2012, poslední revize 9. 1. 2012 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z < <http://www.ustinadorlici.cz/urad> > .

Příloha č. 1 Organizačního řádu Městského úřadu Ústí nad Orlicí

Příloha č. 2: DOTAZNÍK

Vážení rodiče,

ráda bych Vás poprosila o vyplnění tohoto dotazníku. Jmenuji se Sylva Heulerová, DiS., a studuji obor sociální pedagogiky v Olomouci. Společně s pracovištěm OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí pracuji na bakalářském projektu, jehož tématem je tábor pro dětské klienty OSPOD. Naším cílem je zorganizovat tábor pro děti, se kterými se s ohledem na praxi OSPOD setkáváme a rozšířit tak možnost kontaktu s nimi. Tento projekt by byl hrazen z prostředků MěÚ Ústí nad Orlicí s Vaší symbolickou spoluúčastí 200 Kč za celou akci. Pobyt je plánován v délce 4 dny a měl by se uskutečnit v Rekreačním zařízení Mladočov u Litomyšle. Pro účastníky by byl zajištěn celodenní program, stravování, ubytování i dozor.

Odjezd i příjezd na tábor by byl realizován společnou cestou objednaným autobusem.

Využili byste možnost tohoto tábora pro Vaše děti?

Ano

Ne

Prosíme, uveďte alespoň pár slovy důvod případného nezájmu o tuto akci.

.....

Moc děkuji za ochotu odpovědět.

Příloha č. 3: PLAKÁT TÁBOROVÉ AKCE

ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Městský Úřad Ústí nad Orlicí, oddělení OSPOD na odboru sociálních služeb
připravuje

TÁBOR PRO DĚTI

MÍSTO: Rekreační zařízení Mladočov u Litomyšle

TERMÍN: 24.-27. května 2012

V případě zájmu kontaktujte pracovníky oddělení OSPOD
pro bližší informace

Příloha č. 4: PŘIHLÁŠKA

PŘIHLÁŠKA NA TÁBOR

Termín: 24.-27.5.2012

Místo: Rekreační zařízení Mladočov u Litomyšle

Tímto přihlašuji mou dceru/syna:

Jméno a příjmení dítěte:.....

Adresa:.....

Kontaktní telefon na rodiče:.....

.....

Podpis zákonného zástupce

Přihlášku spolu se zaplacením účastnického poplatku, prosím odevzdejte pracovníkovi oddělení OSPOD, se kterým jste účast dítěte na pobytu dojednal.

Příloha č. 5: SEZNAM VĚCÍ S SEBOU NA TÁBOR

Co zabalit sebou – materiál pro děti i vedoucí

- oblečení na 2 dny do přírody
- spodní prádlo
- ponožky (min 2x)
- trička s krátkým rukávem (min. 2x)
- tričko s dlouhým rukávem
- kraťasy
- tepláky, dlouhé kalhoty (2x)
- obuv – sandále + botasky + holínky (nebo botasky 2 x)
- ručník
- hygienické pomůcky (mýdlo, šampón, kartáček na zuby, pastu, hřeben, opalovací krém)
- baterku – svítící
- kapesníky (min. 2x)
- sešit nebo trhací blok + propiska a tužka
- pláštěnka, deštník
- teplá bunda, popř. šustáková bunda
- svetr nebo mikinu (pokud není teplá bunda tak 2x)
- spací pytel, polštářek
- láhev na pití
- menší batoh na celodenní výlet
- plavky
- pyžamo (teplé)
- šátek
- kšiltovka

Kartičku zdravotní pojišťovny

Nebrat sebou cenné věci (mobily, rádia, MP3, šprky, drahé oblečení apod.).

Můžete sebou dětem dát drobné peníze na koupení nějaké mlsky – pro vlastní spotřebu. Není ale povinné, děti mají zajištěnou stravu 5 x – 6x denně. Žádné výdaje na místě mít nebudou.

Děti mohou mít věci zabalené v kufru, cestovní tašce nebo i batohu, nikde se zavazadlem dlouho nepůjdou, autobus zastaví přímo před areálem tábora.

Je vhodné mít věci v jednom zavazadle! Popř. s příručním batohem (tím, se kterým děti půjdou na celodenní výlet)

Příloha č. 6: INFORMOVANÝ SOUHLAS RODIČE

INFORMOVANÝ SOUHLAS RODIČE

souhlasím, aby se mé dítě zúčastnilo **Tábora**
pro děti pořádaný OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí v **termínu 24.5. – 27.5.2012.**

.....

Dne, místo

.....

Podpis rodiče

Příloha č. 7: POTVRZENÍ O BEZINFEKČNOSTI

Potvrzení o bezinfekčnosti (prohlášení rodičů nebo zákonných zástupců dítěte):

Prohlašuji, že ošetřující lékař nenařídil _____, nar. _____, změnu režimu. Dítě nejeví známky akutního onemocnění (průjem, teplota apod.). Okresní hygienik ani ošetřující lékař nenařídil karanténní opatření. Není mi též známo, že by dítě v posledních dvou týdnech přišlo do styku s osobami, které onemocněly přenosnou nemocí. Dítě je schopno zúčastnit se sportovního soustředění v termínu 24.5. - 27.5.2012.

Jsem si vědom(a) právních následků, které by mě postihly v případě, že toto mé prohlášení není pravdivé.

V _____ dne _____

podpis zákonného zástupce

Adresa rodičů nebo zákonného zástupce po dobu konání tábora tj. 24.5. - 27.5.2012:

Jméno a příjmení: _____

Adresa: _____

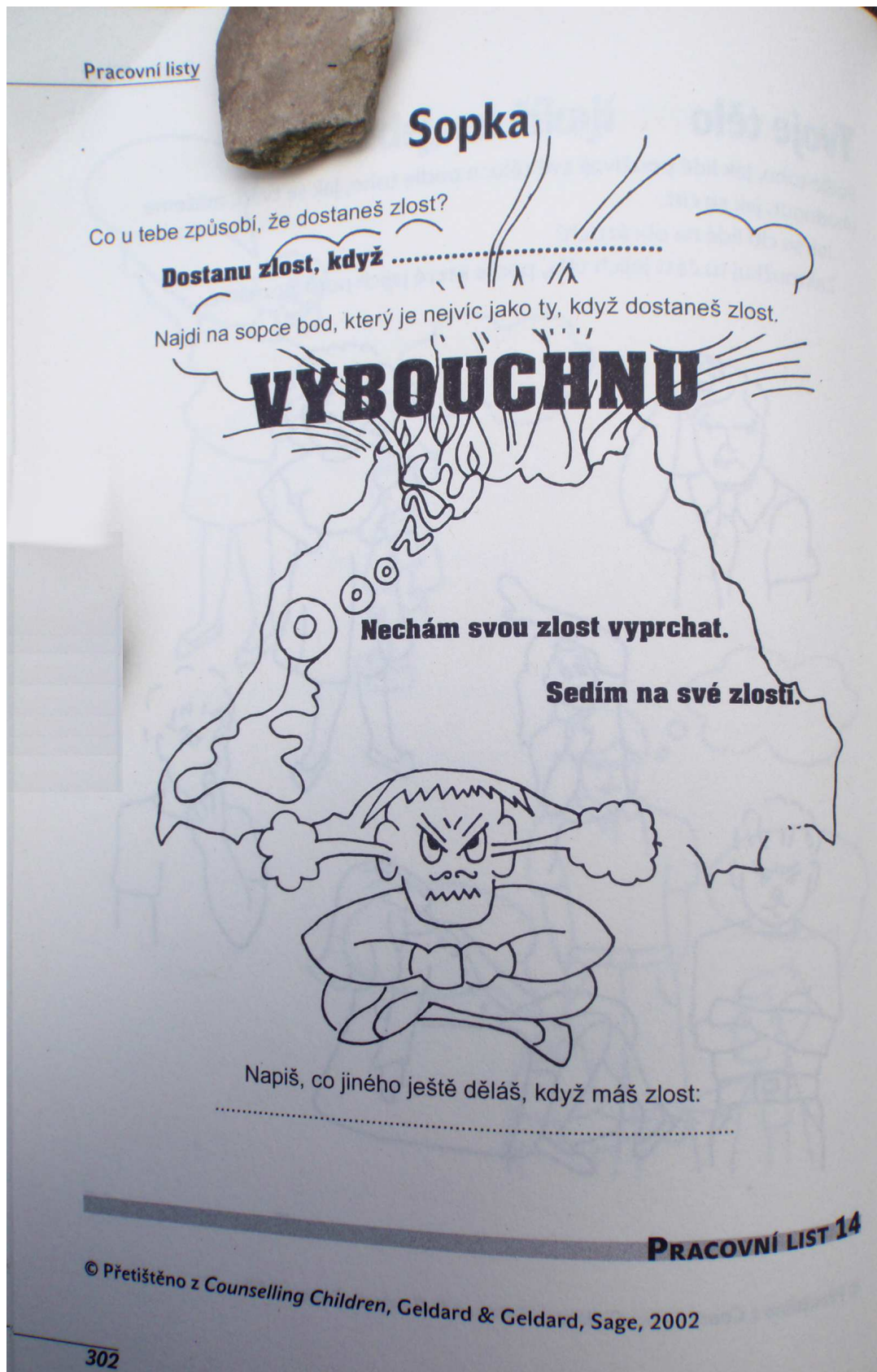
Telefony:

domů _____ od-do _____

do zaměstnání _____ od-do _____

mobil: _____ 99

⁹⁹ Srov. KRALUPSKÉ VOLEJBALISTKY, *Potvrzení o bezinfekčnosti*. [online], [cit. 7.5.2012]. Dostupné z < <http://kralupskevolejbalistky.org/dl/bezinf.html> > .

¹⁰⁰ GELDARD, K. – GELDARD, D. *Dětská psychoterapie a poradenství*, s. 302.

Pracovní listy

Zločin a trest

Zde je seznam různých nevhodných způsobů chování. Některé jsou horší než jiné. To opravdu špatné chování by mělo pravděpodobně velmi vážné důsledky.

- Změň pořadí různých způsobů chování od toho nejhoršího až po chování nejméně škodlivé.
- Do seznamu také vepiš trest nebo důsledky, které se hodí ke každému „zločinu“.

ZLOČIN	Moje pořadí	Důsledky
Vražda		
Drzé odpovědi		
Úder pěstí		
Lhaní		
Krádež		
Skákání do řeči		
Neposlušnost		
Šikanování		
Nadávání		
Pomlouvání		
Podvádění		
Neprozrazení tajemství		
Vymýšlení si		
Změna rozhodnutí		

PRACOVNÍ LIST 25

© Přetištěno z *Counselling Children*. Geldard & Geldard, Sage, 2002

¹⁰¹ GELDARD, K. – GELDARD, D. *Dětská psychoterapie a poradenství*, s. 313.